

Administrația, Administrația,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
returnează.
INERATE se primesc la Admi-
nistrația în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Dukas, Heinrich
Schäfer, Rudolf Mosse, A. Oppel-
sch, Nachfolger; Anton Oppelk, J.
Lindner, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein, Bernat; în
București: Agenția Hucos, Suc-
cursale de România; în Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
Prețurile inserțiilor: o serie
parcă pe o coloană 6 cr. și
10 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarif și învoială.
Reciame pe pagina a 3-a o
serie 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMERŪ DE DUMINECĂ 16)

„Gazeta” ieșe în nă-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 8 fl., pe trei luni 5 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
a administrației, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiul
1: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Ună esemplară 5 cr. v. n.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 87.—Anul LVII.

Brașov, Duminică, 17 (29) Aprilie

1894.

Din cauza sfintelor sărbători, diarul nu
se apără până Mercuri seara.

La procesul Memorandului.

Totă lumea așteaptă cu încor-
dare să vedă, cum se va desfășura
procesul, ce l'a intentat ocârmui-
rea ungurescă comitetului partidei
noștre naționale din cauza Memo-
randului.

Românii știu cu cine au de lu-
eru și faptul acestei urmăriri nu-i
surprinde, dăr îi amăresce. Lumea
străină însă se întreabă cu mirare,
ce scop urmăresc Ungurii dela
putere c'ună asemenea procesu po-
litic nu mai pomenit?

Este în adevăr ne mai pome-
nită, ca în veacul nostru înaintat,
și sub un regim, poreclit constitu-
țional, faptul înaintării, publi-
cării și răspândirii unui Memorand,
ce n'a avut și n'a putut avea alta
de scop, decât de-a aduce plân-
gerile unui popor la cunoștința
tronului și a cere vindecarea rele-
lor, de car suferă el, să fiă ast-
fel urmărit cu atâta înverșunare,
cum se întâmplă azi față cu noi Ro-
mânii și cu comitetul partidei nős-
tre naționale din partea ocârmui-
rei unguresce.

In totă lumea guvernele se si-
lescă a liniști pe cetățeni, a face să
inceteze secul puțin să se mic-
șoreze nemulțumirea lor. Cum dăr
tocmai aici la noi, într'un stat,
care nu este alcătuit dintr'un sin-
gur popor, ci din mai multe po-
pore cu limbă, religie, datine și obi-
ceiuri deosebite, guvernul se nu
vră să țină de locu sēmă de acestă
cerință de căpetenie a înțelepciunii
de stat?

Așa se întreabă mulți dintre băr-
bații politici din străinătate, car nu
pot înțelege, cum guvernul ungu-
rescă lucră în contra propriului in-
teresu al statului, care înainte de
tote trebuie să țină de multămi pe
cetățenii săi, secul puțin a în-
cungiura ori și ce ar pute produce
în simul lor simțul de amărăciune
și de înstreinare. Și mai ales aici

în Transilvania și Ungaria li-se pare
atât de surprinzătoare purtarea duș-
mănoasă a ocârmuirii, căci aici tră-
iesc lângă olaltă Români și Ma-
ghiar și alte națiuni și cei dela pu-
tere ar trebui să se pörte cu o de-
osebită cruțare față cu aceste po-
pore, car sunt în drept a pretinde
să fiă întru tote egal îndreptățite
și nici unul din ele să nu fiă pre-
ferit și părtinit pe socotela și în
paguba celorlalte.

Așa ar trebui să fiă, dăr din
nenorocire nu numai, că nu se trac-
teză cu egală măsură națiunile ace-
stui stat, dăr conducătorii nēmului
dela putere au pornit chiar o pri-
gonire înverșunată în potriua celor-
lalte nēmuri, vrëndu a-le nimici na-
ționalicesce și a-le contopi cu nația
ungurescă.

Dovada cea mai tare pentru
acesta este procesul Memorandului,
ce se va pertracta la 7 Maiu st. n.
înaintea curții cu jurați din Clușiu
și aceia, car se mai miră, că gu-
vernul din Pesta a putut să facă
acest pas fără a se gândi la ur-
mările rele, ce le pöte ave el pen-
tru buna înțelegere dintre poporele
statului, ce ar trebui să-i zacă la
inimă, nu știu, că guvernul ungu-
rescă de azi nu mai este cel ce în-
pinge, ci este însuși împins și dus
de povoiul șovinismului cutropitor,
ce l'a deslanțuit la noi în cei dou-
zeci și șase de ani din urmă patima
și îngâmfarea de rassă.

Nu știu cei ce sunt nedume-
riți de purtarea guvernărilor un-
guri, că acestia nu numai că nu se
mai gândesc azi la împăcarea na-
țiunilor nemaghiare, dăr conduși
de acelu spirit dușmănos șovinist,
ce terorizează azi țările aceste, tind
chiar la nimicirea totală a vieții și
a desvoltării lor naționale prin mij-
locul centralisării și al maghiarisării.

In afacerea cu Memorandul Ro-
mânilor scimă, că s'a implinit do-
rința contrarilor nōștri. Deputația
română, ce a mers la Viena, n'a
fost primită de monarchă, Memo-
randul, predat cancelariei cabine-

tului împărătesc, a fost trimisă, si-
gilată și nedesfăcută, cum era, gu-
vernului unguresc care la rëndul
cu refuzul îndorsat.

Ba mai mult, șovinismul tur-
bat ațit de injurăturile foilor
maghiare, s'a năpustit și asupra con-
ducătorilor deputației române, de-
vastându-le în mod vandalic ca-
sele la Turda și insultându-i la Arad
și în alte locuri.

Guvernul n'a făcut nimic spre
a pedepsi pe escedenți și peturbur-
tori. Nu i-a fost dăr destul cu
tote aceste? Ce lipsă a mai avut
de a trage în judecată întregu co-
mitetul nostru și ce scop mai
putea ave urmărirea pentru cuprin-
sul Memorandului?

Acusațiunea în acest proces
se întemeiază pe acele pasagie ale
Memorandului, car vorbesc de uni-
nea Ardélului cu Țera ungurescă
și în car se espun plângerile Ro-
mânilor în privința aceta, răzimate
pe postulatul autonomiei Ardélului,
ce formeză punctul întâiu al pro-
gramului nostru național dela 1881.

El vorba dăr în casul de față
de aceea, că ore partida națională
română are ori nu îndreptățirea de
a stăru și a lupta pe cale legală
pentru realizarea vechiului postu-
latu național al Românilor pri-
vitoru la autonomia Transilvaniei?

Adversarii nōștri nu numai, că-i
denegă acestă îndreptățire, dăr um-
blă în tot chipul de a nimici chiar
nisuțele și luptele nōștre, car se
concentreză în dorința și aspirați-
unea de a ave o dietă ardelenescă,
în care să pötă fi reprezentat după
dreptate și poporul român și de
unde să-și pötă ocroti cu succes
limba și naționalitatea.

Tocmai acesta este însă ce vrău
să împiedece adversarii nōștri, toc-
mai la aceea țintesc, ca să nu mai
avem nici un mijloc de a ne ocroti
limba și naționalitatea, ci să fim
constrinși a ne da legați și a ne în-
china idolului maghiarisării.

Ceea ce urmăresc ei prin pro-

cesul Memorandului este așa-dăr
de a ne lua și puțința de a mai stăru
și a ne lupta cu armele legii pentru
naționale și pentru redobândirea ega-
lei îndreptățiri politice-naționale.

Contrarii nōștri sunt de cre-
dință, că decă vor lovi în comite-
tul partidei nōștre naționale, vor
da o lovitură de mörte și acestei
partide, precum și nisuințelor ei,
ce se cuprind în programul național.

Se înșelă însă amar cei ce
cred astfel și în curëndu se vor
căi de ceea ce fac, căci se vor
convinge, că una este întregu popo-
rul român și una și nedespărțit
va fi elu ori de câte ori se va tracta
de existența lui națională și de drep-
turile și postulatele, prin car stă-
ruiesce a și-o asigura.

Sperăm că bunul geniu al
națiunii române ne va lumina și ne
va întări sufletele și în aceste zile
grele și amare, ce le străbatem și
va aprinde cu nouă putere în inima
noastră flacăra iubirei de neam și
de patriă, la alu căreia focu sfânt
se vor topi tote încercările duș-
mane de a ne desbina.

In acestă firmă speranță dicem
frăților nōștri din munți și din câm-
pii un puternic: *Christosă u înviat!*

CRONICA POLITICĂ

— 16 (28) Aprilie.

Ne apropiăm de zilele marelui pro-
cesu al Memorandului, care se va incepe
Luni (7 Maiu) după Duminică Tomei în
Clușiu. Din incidentul acestui monstru
procesu, în care vor fi trași pe banca
acusaților din Clușiu, membrii comitetului
central al partidei nōștre naționale, se
vor face în România mari manifestațiuni
de protestare. Foile din Bucuresci ne spun,
că Comitetul național al studenților
universitari, în înțelegere cu Liga culturală,
organizează mari meetinguri (adunări) de
protestare în Bucuresci și Iași, ce se vor
ține la 24 Aprilie v., adică tocmai înaju-
nulu procesului Memorandului. In aceeași zi
se vor face rugăciuni în tote bisericele din
capitală, ca „Dumnezeu să ajute dreptății.”
In tot cursul manifestațiunilor ordinea
va fi pădită de studenți, car vor forma
poliția de onore.

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS.”

INVIERE.

Religia creștină nu are învăță-
tură mai liniștitoare și mai mângăi-
tore decât învățătura despre ne-
murire.

Dorința după viața vecnică este
setea nestimpărată a sufletului creș-
tinu. Cercați de-a smulge acestă
dorință, acestu cuget din consciința
omenimii, și veți vedă atunci, cum
nu numai viața o veți face mai tristă
și mai de plâns, ci și ideea despre
mörte o veți face mai neagră, mai
înflorătoare. C'o singură lovitură ați
sdrobi mângăierea din inimile a mi-
liōne de omeni și desperarea ar cu-
prinde sufletele lor.

Sărbătorea Pascilor este sim-
bolul acestei mari și sfinte învăță-
turi a religiei creștine. Cu dreptul
decă o numim sărbătorea „mân-
găierii.”

Ca flōrea udată și înviorată de
roua dimineții, întocmai se recrează
și întinerește sufletul obosit de

luptele vieții, avëndu consciința mân-
găitoare a nemuririi, și inimile nōș-
tre se umplu de simțeminte blānde
ale bucuriei, când se scaldă în apa
sfântă a credinței despre înviere.

Crucea de pe Golgotha, cel din-
tău și cel mai mare simbol al
învierii, n'a deschis sufletelor
bite de desperare numai porțile spe-
ranțelor la viața de dincolo de pă-
mânt, ci ea a devenit și un nou
isvor de necuprinse bucurii sufle-
tesci. Cine ar pute să spună, că în
decursul vécurilor pe câți suferi-
tori nu i-a mângăiat, câte rane n'a
vindecat, câte suflete sdrobite n'a
ridicat din pulverea desnădăjduirii
măreța ideea a învierii, care a de-
venit pârghia ordinei morale în
lume, punctul de gravitațiune al
creștinismului.

Învățătura bisericeii despre ne-
murire a primit o în sfirșit și sci-
ința naturală, enunțându cuvântul
cutezat, că „ceea ce există, este e-
ternu, fiind-că în lume nimic nu se
pierde.” Și sciința naturală a înlo-

cuitu conceptul nemuririi cu cel al
transformățiunei.

Ei bine, decă filosofii și în-
vățații dicu, că materia este nemu-
ritore în înțelesul acesta, atunci de
dece ori mai mult trebuie să recu-
noscă, că ideea și gândirea, pe care
spiritul omenesc a făcut o tesauru
obștesc de bogate inspirațiuni și
lucrări, este vecinică și nemuritoare.
Gândirea manifestată, ideea aruncată
în mijlocul societății omenesci, ca
o sēmēnță, pöte să se desvölte, secul
se dea înderēt, după cum e epoca
— dăr în elementele ei fundamen-
tale va trăi în veci, și acestă con-
tinuitate admirabilă este cea mai
frumösă apoteosă a nemuririi spiri-
tului.

Ideea despre un adevăr, care
azi abia licuresce, mäne pöte să de-
vină puternică. Ast-fel e și cu viața:
decă începe a-se vesteți, nu te teme
de nimicire desevărșită, căci ea va
învia erăși odinioră.

Intocmai se desvölte și se cocu
și ideile; lor nu le trebuie decât

locu, pentru-ca să se prindă, să re-
sară, să crească și să înflorască în
cercul de gândire al omenirii. O
ideea bună, mare și salutară are un
minunat câmp de rodire în ini-
mile nōștre. Ea nu numai că schimbă
cu totul lumea dinăuntru a sufle-
telor, ci cu putere necuprinsă de
mintea omenescă răstörnă adese-ori
fundamentul ordinei sociale și po-
litice, pe care s'au răzimat vécuri
întregi înainte, și în locul ordinei
vechi se ridică alta nouă.

Esemplu este drama măreță de
pe Golgotha.

Pe timpurile Mântuitorului Chris-
tosu, omenimea era împărțită în dou-
tabere mari și neegale: a *tiranilor*
și a *sclavilor*; secul mai bine disu: a
asupritorilor și imbuibaților și a
asupriților și flămândilor. Celu
tare asupria, nedreptăția și jăfuia
pe cel slab și nescutit de nimeni
— și isvorul dreptului nu era ade-
vărul, ci puterea, minciuna și făr-
delegea.

Dăr când suspinele femeilor

Totă-odată se anunță din partea Ligei, că după programul de manifestațiune, stabilit de comitetul central executiv, toate secțiunile Ligei din România vor ține meetinguri de protestare în 19 Aprilie v., adică a treia zi de Paști, și în toate bisericile din reședințele secțiunilor se vor ține servicii divine. La meetingurile aceste se vor designa persoanele, cari se ia parte la marile meetinguri din București și Iași. Totodată se îndemnă toate societățile din provincie, ca să-și trimetă delegații lor la amintitele meetinguri. — Ieri a apărut la București și s'a împărțit cu miile, apelul studenților către cetățenii României, prin care tinerimea universitară invită pe Români, să ia parte la întrunirile, ce se vor face în țară pentru a protesta contra procesului Memorandului. Apelul arată în cuvinte căldurose situația, ce i-s'a creată poporului român din Transilvania și Ungurească. — Foile ungurești încă se ocupă cu aceste manifestațiuni și încep să amenințe, în loc de a-le fi rușine, și de-a se îngrozi de monstruositatea și rușinea turbatului șovinism unguresc, care a dus lucrurile până aici.

Foia guvernamentală din Clușiu „Kolozsvár” vorbind despre manifestațiunile, ce se pregătesc în România în ajunul procesului Memorandului, își dă pe față nemulțămirea, pentru că frații noștri din România voiesc să dea cea mai mare publicitate în Europa indignațiunii lor pentru ceea ce se petrece în Ardeal, și apoi dă: „Față cu aceste agitațiuni noi noi nu putem rămâne pasivi. Nu înțelegem prin aceasta, ca să arangăm contra-demonstrațiuni. Ferescă-ne Dumnezeu de așa ceva. Publicul nostru trebuie să rămână liniștit și demn și să răspundă la orice provocațiune, respingându-o cu răceală. Der ar fi datoria politicilor și a presei maghiare, ca cu o acțiune unanimă energică și în toate privințele lumuritoare, să-i contrabalansăm. Atragem atențiunea politicilor și a întregii presei maghiare la datoria, ce ne așteaptă din incidentul marelui proces.”

Cunoscutul redactor al foii slovace „Narodnie Noviny”, Svetozar Hurban Vajansky, vorbind într-un articol despre libertatea de presă din Ungaria, dă între altele: „Omul nu poate afla așa ușor cuvinte atât de îndrăznețe, ca acele, pe cari diarele maghiare le folosesc nu numai contra Nemaghiarilor, pe cari îi amenință cu perire și nimicire și față de cari în fiă-care și se aplică legea despre agitarea contra naționalităților, ci și în contra guvernului, miniștrilor, ba chiar și contra autorității celei mai înalte. Și cu toate acestea nu este un singur exemplu, ca să se fi aplicat codicele penal și față de ele. Numai foilor nemaghiare li-se întentază procese, și încă în mod ne mai

pomenit, în timpul din urmă. În 7 Mai se începe înaintea curții cu jurați din Clușiu procesul monstru contra urdătorilor cunoscutului „Memorand” românesc. Sunt acuzate 25 de persoane, preoți, avocați, profesori, publiciști și posesori de pământ.”

Mișcările socialiste în Ungaria.

În mai multe localități din Ungaria au izbucnit mari turburări socialiste. Muncitorii s'au răsvrătit în potrive proprietarilor și a autorităților, dăc, că nu vor mai plăti dări, nu vor mai da tineri pentru miliția, nu le trebuie ministeriu, nu le trebuie nici rege; vreau adică să răstorne totă ordinea de stat de astăzi și apoi să-și facă ei alte legi, altă ordine, să-și alegă un cap din mijlocul lor și acesta să le fie apoi rege etc. Socialiștii au făcut planul, ca să împarțe și moșiile astfel, ca să nu aibă unii averi prea mari, și alții nimic, și na-care muncitorii de azi să aibă cel mai puțin 4 jugere de pământ.

Cam acestea sunt dorințele socializilor din Ungaria, cari în punctul acesta sunt uniți cu toții și nu vor să cunoscă desclinare de religie, de limbă ori de naționalitate. Numărul lor crește pe zi ce merge. În Hodmezövásárhely s'a întâmplat dălele acestea chiar și o ciocnire sângeroasă. Muncitorii s'au răsvrătit în contra celor dela primăria comunală, au bombardat cu petrii casele primăriei și au sfărmat în bucăți toate ferestrele, iconele, oglinzile, scaunele și alte mobile de prin odăi. Chipul lui Kossuth l'au zdrobit, de-asemena și pe alți Majestății Sale. A venit o trupă de gendarmi, ca să facă ordine, dar muncitorii nu s'au supus, ci s'au apucat de gendarmi și i-au bătut cu pietrii, făcându-i totu sânge. Gendarmii vădându-și primejdii viața, se vedură siliți a descărca puscile, vre-o 30 de muncitori au fost răniți, dintre cari 3 au și murit. Glonțele gendarmilor însă nu i-au înspăimântat pe muncitori, ei rămaseră și mai de parte pe câmpul de luptă și numai după ce veni miliția s'au împrăsciat. Când unii dintre ei au fost prinși și duși la închisoare, ei strigau vesel: „Trăiescă socialismul internațional!” Conducătorii lor, fiind duși înaintea judecării, mărturisiră, că ei au luptat și vor lupta cu totă hotărârea pentru ajungerea scopului. Inzadară îi vor prinde, inzadară îi vor împușca, căci numărul lor crește din zi în zi și cu cât mai mult îi vor prizoni, cu atât mai repede se va spori numărul lor.

Este și adevărat, că aceste mișcări socialiste au luat mari întinderi și toate măsurile luate de autorități nu sunt în stare de-a împedea aventul socialist. În Oroshaza, Lelle, Földény, Csorvás, Szentes și alte localități de pe pustele Ungariei, poporul e în ferebere mare, gendarmeria nu mai poate răbdi și a trebuit să se aducă miliția ca să împedea izbucnirea revolu-

ției. Telegramele mai noue spun, că cel mai mare pericol este acum în Makó, unde poporul muncitor e pus pe picior de-a se răscula. S'a telegrafat și aici după miliția.

Aceste mișcări au umplut de îngrijiri și pe deputații din dietă. Cei din opoziția au început să strige, că guvernul e de vină, căci nu se îngrijesc de soarta „bieților” Unguri de pe pustele Ungariei, ci-i lasă să fiamendescă până nu mai pot și sunt siliți să se rescole. La aceste împuneri a răspuns ministrul de agricultură Bethlen în ședința dela 26 Aprilie a dietei, arătând, că el l'a făcut Ungurilor de pe pustele rost, ca să potă căpăta lucru pentru plată bună, așa că fiă-care muncitor potă agonisi câte 1-2 fl. la zi, și cine are căruț cu un cal potă câștiga câte 4-6 fl. la zi. Afară de asta, ministrul a luat măsură, ca pe Unguri să-i colonizeze, să le dea case și moșii. Pentru ce dă ei să răsvrătesc? Romanilor nu le da nimic, stăpânirea îi apasă mereu cu dări grele și cu năcasuri și cu toate acestea ei sunt blânzi și liniștiți. Cu ce nast mai cuteză dă să strige Ungurii, că noi suntem popor primedios, popor de disordine și agitatori?....

Adunarea dela Carlovățu.

Despre marea adunare sârbescă dela Carlovățu, foia națională sârbescă „Zastava” din Neoplanta scrie următoarele:

Adunarea noastră națională din Carlovățu a eșit peste așteptare de frumos, demn și impunător. Ca valorile mării se mișca poporul, urcându-se numărul celor de față la 20,000 persoane. Cea mai mare parte veni deja în ajunul zilei de 7 (19) c. și a trebuit să fie găzduită în comunele învecinate cu orașul.

Înainte de toate se ținu slujba bisericăscă în catedrala mitropolitană, în care celebră însuși patriarhul Branković, în fruntea numeroșii preoți, cu episcopii.

Ca președinte a fost aclamat baronul Jivković. După mai multe discursuri electrisătoare, s'a primit unanim și cu aclamări, ce dovedeau, că poporul e gata la toate, rezoluția de protestare în contra reformelor bisericăscă a guvernului, în care Sârbii nu vedă altceva, de cât un mijloc de maghiarizare.

„Zastava” încheie astfel informația sa:

Advocatul din Novi-Sad, dr. Gavrilica, a cetit telegramele sosite din partea Romanilor și Slovacilor salutate fiă-care cu frenesie de multimea însuflețită la culme a celor 20,000 Sârbi. La citirea cuvintelor sârbesci în telegrama președintelui partidului național român dr. Rațiu, manifestația nu mai voia să înceteze.

Pe lângă rezoluția de protestare și mai primită, cu aclamări furtunoșe și îndelungate, rezoluția pentru solidaritatea pe toate căile cu Români și Slovaci.

SCIRILE ZILEI.

— 16 28) Aprilie.

Căsătoria civilă în comisiunile camerei magnaților. Din Budapesta se telegrafiază, că la 27 Aprilie n. s'a început dezbateră asupra căsătoriei civile în comisiunile camerei magnaților. Au luat cuvântul Adolf Zay contra, și miniștrii Szilágyi, Hieronymi, deputatul Darwary pentru. Dezbateră comisiunii s'a sfârșit la 3 ore d. a. primindu-se proiectul prin ridicare.

Autonomia catolică. Lucrările comisiunii însărcinate cu afacerea autonomiei catolice au trecut deja prin ministerul de interne și adă se află deja înaintea consiliului ministerial. Ministrul Csáky e de părere, că în înțelesul raportului comisiunii, se potă convoca Congresul catolic. Ministrul dorește, ca Congresul să se convoce numai la toamnă.

Biserica trăsniță. Din Alba-Iulia ni se scrie: „Cu privilegiul înmormântării lui Kossuth, unica biserică din Alba-Iulia, care a arborat stegul negru, a fost biserică ev. luth. a Sașilor. Adă la orele 11½ a. m. a fost lovită de unicul fulger, și s'a aprins. Nisce pardositori români, cari lucră în apropiere, au stins focul.”

O masă comună se va arangia Marti sâra la 7½ ore în sala cea mare din casa de tir (Schützenhaus) de aici din Brașov, în onora premeritatului d-nu Nicolae T. Ciurcu, care în decurs de o jumătate de secol a adus servicii bisericii și școlilor noastre. Doritorii de a participa la această masă să se adreseze la d-nii: Lazaru Nastasi, George Navrea și Grigorie Birca.

Ministrul-președinte sârbesc Niko-lajević, fiind interelat de deputatul Pera Teodorović, pentru ce a oprit studenților academici de a lua parte la meetingul Sârbilor din Carlovățu, îndreptat în contra căsătoriei civile, a răspuns, că studenții au de a învăța și nu a politisa, apoi nu le este ertat să se amestece în trebile interne ale unui stat străin. Nică Sârbiei nu i-ar conveni, decât vre-ună vecin să amestece în trebile interne ale ei. Serbia are destul de lucru în internul său, deci și-a ținut de datorința patriotică, de a-l interdice studenților a lua parte la acelu meeting.

Grindină. După cum se anunță din Dobrițin, acolo a căzut grindina 2 zile, în 23 și 24 l. c., care a cauzat mare stricăciune pomilor și sămănăturilor.

desculțe, ale copiilor chinuți și mistuiți de fome și de sete și ale sclavilor bătuti și încătușati, au ajuns la ceruri, Dumnezeu a trimis pe Mântuitorul, în numele omenimii suferitoare. Sângele nevinovaților vrsat între aplauze de sălbatecă bucurie pe arena amfiteatrelor, a strigat răsplătire și dreptate la ceruri. Acest sânge nevinovat vrsat, a aburit ideea dreptății, libertății și egalității în sufletele, cari oftău după dreptate, libertate și egalitate, și n'a trebuit decât om, care să dea expresiune acestei idei reformătoare a lumii.

Și el s'a născut în Vifleemul Judeii.

Pe buze cu sfântul cuvânt al înțelepciunii dumnezeiești; în inimă cu durerile întregii omenimii suferitoare a început el a propovădui ideea egalității, libertății și frăției. Cu blândul cuvânt: „tu ești fratele meu, o, suferitorule!” a luat el în apărare pe cei slabi și asupriți; și-a plecat capul pe piep-

tul sclavului sfășiat de loviturile de biciu ale tiranului și, dimpreună cu cel persecutat și chinat, a ridicat din pulvere și dreptul omenimii călcat în picioare.

Inzadară l'au desbrăcat, l'au scuipat în față, l'au lovit și l'au ținut cu cuie în mâni și picioare pe cruce! Inzadară i-au dat să bea oțet mestecat cu fiere, și inzadară l'au pus în mormânt și au răsturnat piatră pe el — ideea dreptății, egalității și libertății omenimii a răsărit din mormântul de piatră, a înviat și a cucerit lumea, căci ideea, gândirea nu se potă ucide!

Ce mare învățătură pentru popor și ce exemplu strălucit pentru suverani!....

În această mare zi a istoriei creștinismului am voi și noi să simțim bucuria, ce-ar trebui să umple inima bietului Român. Când vedem însă cele ce se petrec în jurul nostru, cu durere trebuie să mărtu-

risim, că timpurile în cari trăim, sunt cele mai grele timpuri prin cari a trecut vre-odată poporul român dintre Tisa și Carpați.

În loc de a striga cu bucurie: „Christos a înviat!” inima noastră e îmbrăcată în haina mohorâtă a durerii și mâhnirii — căci dușmanii noștri de vechi au aruncat sorți asupra limbii și naționalității noastre.

Dă să nu pierdem nădejdea! Să urmăim marelui exemplu al Mântuitorului, și în luptă desperată, ce ei ni-au declarat, să fim constanți și demni, singurele virtuți cu cari se pot umili cei sumeți și se pot înfrânge cei tari.

Un singur trup și un singur suflet! — numai astfel flind sigură izbânda.

Adevărul trebuie să învingă, dreptatea trebuie să învieze!

H.

Pusnicul și ângerul.

(Legendă.)

Mulți ani trăise, în odaia sa, singur, un pusnic evlavios, cu post și rugăciune, până când sufletul lui, slăbit de post și veghiare, căduse la grea ispită.

Bătrânul călugăr multă vreme s'a tot gândit asupra sorții, asupra schimbărilor vieții omenesci. El vedea, că plăia și soarele cade atât asupra celor buni, cât și asupra celor răi; vedea cum cel drept adesea are să sufere pentru cel nedrept; cum unele lucruri bune din lume le capătă aceia, cari nu sunt vrednici de ele; cum omenii cei buni, după o viață scurtă și plină de suferințe, adese-ori trebuie să mără în cea mai mare lipsă, până când făcătorii de rele și răutăcioși sunt scutiți de suferințe și griji, ba încă și trăiesc mai mult, și la adânc bătrânețe au toate mulțumirile și plăcerile.

Din toate experiențele aceste bogate, pusnicul gânditor încep să se îndoască de dreptatea lui Dumnezeu și se întreba adese-ori, cum se întâmplă, că răsplata și pedepsele nu urmăz după cheia înțelepciunii omenesci?

Moștenitorul de tron rusec Ni colan s'a logodit săptămâna trecută cu princesa Alice de Hessa. Cu această ocaziune s'au ținut liturghii în toate bisericile din Rusia. Mii de telegrame sosiră ministrului de interne, ca să le prezente înaintea tronului. Cele mai mari orașe: Petersburg, Moscva, Charkow, Odesa, Kiew, Wilna etc. au de gând să facă fundații filantropice în aducere aminte de această logodnă.

—o—

Din Lemberg sosese școarea, că în toate orașele polone, în cari se află fabrice, s'au înmulțit numărul soldaților, deoarece s'au ivit mișcări serioase de lucrători. Mai în toate locurile pretind lucrătorii înainte de toate ridicarea leilor.

—o—

Musica militară va cânta de acum înainte pe promenadă, în ziua Duminică la 1/2 12 ore și Joia la 1/2 5 ore.

—o—

Invitare la producția și petrecerea colegială, arangiată de societatea sodalilor români din Brașov. Producția se va ține luni, în 18/30 Aprilie 1894, a doua zi de Paști, în sala hotelului central „Nr. 14”. Inceputul la 7 ore seara. După producție urmează dansul, începând cu „Călușarul” și „Bătuta”. Comitetul societății sodalilor români. Intrarea de persoană 60 cruceri v. a. Bilete se pot câpeta la d-lu D. Eremias, la librăria Nicolae I. Ciurcu, la Casina Română și seara la cassă. NB. Ofertele marinimose se vor chita publice.

NECROLOG. Ioan Podobă, preot român gr. cat. în Topa deșertă, tatăl d-lui Basiliu S. Podobă din Clușiu, a răposat la 27 Aprilie n. c. în etate de 76 ani, după ce timp de 42 de ani a servit cu credință și devotament bisericii și națiunii sale. Îl jălesc 4 fiu, o fiică și alte numeroase rudeni. — Dumneșu se-lu odihnescă în pace!

Actul de acușare

în procesul Memorandului.

Acest act l'am fost publicat mai întâi în Decembrie a. tr. De atunci s'a amânat odată termenul procesului, ăr în urma deciziei Curiei, care a susținut acușarea contra tuturor, afară de adv. Nichita, termenul procesului s'a fixat din nou pe ziua de 7 Mai a. c. Etălu:

Dela procurorul superior din Clușiu.

Nr. 4112—1893

a. c.

Ilustritatea Vostră, d-le președinte reg. de tribunal, ca judecător de presă!

În tipografia din Sibiu, care mai înainte era înregistrată sub numele de „Institutul Tipografic” și forma proprietatea

unei societăți pe acțiuni, mai în urmă însă, adecă dela 1 Iunie 1892, formeză proprietatea privată a lui Eugen Brote, s'a tipărit un memoriu în limbele: germană, franceză italiană și română, adecă în limba valahă, alu căruia titlu, după textul originalu român, este următorul: „Memorandul Românilor din Transilvania și Ungaria, către Majestatea Sa imperială și regală apostolică Franciscu Iosif I, împărat al Austriei, rege apostolic al Ungariei, rege al Bohemiei, Dalmației, Croației, Slavoniei, Galiției, Lodomeriei, — Duce alu Salisburgului, alu Stiriei, Carintiei, Carneoliei, Bucovinei, Silesiei superioare și inferioare; — Mare principe alu Transilvaniei, — Margraf alu Moraviei, — comite princiar alu Habsburgului și Tirolului etc. etc. etc. Sibiu, tiparul Institutului Tipografic 1892.”

În publicația apărută sub acest titlu, adecă dela șirul alu 32 alu alineatului 9 de pe pag. 2 a acestui memoriu și până la rândul 6, alineă 2, pag. 3 se cuprind următoarele expresii, cari după traducerea autorisată ungurescă, ce se află între actele de investigare, sună astfel:

„Dreptul istoric, întocmai ca dreptul public alu Transilvaniei, legile fundamentale, „Sanctiunea pragmatică” asigură autonomia Transilvaniei într'o formă neatacabilă, și poporul român mai ales după proclamarea egalei îndreptări la 1848, și după desvoltarea făcută în a. 1863—1865 în dreptul public, avea în aceste hotăriri prețioase cele mai supreme garanții ale vieții lor naționale și aspirațiunile lor naționale culminau în această autonomie.”

„În contra vederilor politice dominante într'unu șir de secol, această autonomie a fost, prin uniune, nimicită într'o formă nedreptă, contrară dreptului public și drepturilor elementelor libere, cari constituiesc Transilvania, și fără considerare la pozițiunea etnică și geografică și la desvoltarea ei specifică, cari toate reclamă cu insistență susținerea acestei autonomii. Prin fapta această poporul român se simte vătămă în drepturile sale istorice și naționale; pentru-că:

a) Uniunea s'a enunțată fără participarea Românilor într'o formă cosospunțătoare numărului și însemnătății lor în această țară, — și încă s'a enunțată printr'o dietă, care își avea reprezentanții săi pe baza legilor electorale din 1790—1791 și a legilor din 1848, adecă pe baza legilor din timpul întunecosului feudalism ș. a.”

Mai departe, totu în acea publicație, respective în alineatele 3 și 4 — adecă dela șirul 24 până la șirul 31 — de pe pagina 3 a Memoriului, se cuprind următoarele expresii, cari în aceeași traducere autorisată sună:

b) Vătămă se simte, de altă parte, poporul român prin această uniune, pentru-că această faptă a pregătit efectuirea fuziunii, fără considerarea legilor, cari garantează autonomia acestei țări.

„Uniunea și realizarea ei prin articulu de lege 43 din 1868, sunt negarea adeverată a tuturor drepturilor poporului român, care poporul prin majoritatea lui absolută formeză vechia Transilvanie, precum și ignorarea tuturor acelor legi fundamentale, cari garantează autonomia Principatului; sunt înlăturarea totală a elementului român și o nedreptate atât din punctu de vedere legislativ și juridic, cât și din punctu de vedere politic.”

Aserțiunile și expresiunile citate mai sus, cari se cuprind în numitul Memoriu, — mai ales însă acelea în cari se susține: că „autonomia Transilvaniei a fostu nimicită, prin uniune, într'o formă nedreptă, contrară dreptului public și drepturilor elementelor libere, cari constituiesc Transilvania”; și că prin uniune „poporul român se simte vătămă în drepturile lui istorice și naționale, pentru-că uniunea s'a enunțată fără ca Românii se fi participat într'o formă corăspunțătoare numărului și însemnătății lor în această țară”, — și s'a enunțat, după cuvintele Memorandului, „printr'o dietă, care își avea reprezentanții săi pe baza legilor electorale din 1790—1791”, adecă „pe baza legilor din timpul întunecosului feudalism”, — și în fine, aceea espunere a Memorandului, în care se susține: că „Uniunea și realizarea ei prin art. de lege 43 din 1868 este o nedreptate atât din punctu de vedere legislativ și juridic, cât și din punctu de vedere politic”, cuprind în sine negarea valabilității și puterii obligătoare a articulelor de lege despre uniune, seu despre încorporarea Ardélului, în înțelesu mai strinsu, la Ungaria: adecă a art. de lege 1 din 1848, din Ardél, și VII ex 1868 din Pojunu, respective din Ungaria, precum și a articulu de lege 43 din 184 despre intrarea în vigore a legilor pentru uniune.

Este atacată în espunerile și expresiunile de mai sus valabilitatea și puterea obligătoare a numitelor legi, mai ales prin aceea, că după înțelesul lor lămurit, legea despre uniune numai atunci ar fi putut fi adusă în modu valabilu, decât în dieta ardelenă din 1848, ar fi fostu reprezentați locuitorii români din Ardél în măsură corăspunțătoare preponderanței lor numerice și pretinsei lor însemnății, și decât ei ar fi luat parte la aducerea legii despre uniune.

De-ore-ce însă în dieta acesta ardelenă din 1848, poporațiunea română din Ardél n'a fostu reprezentată, ăr dieta a fostu alcătuită pe baza legilor de drept public din 1790/91 — după Memorandul, legea despre uniune nici n'a putut se aduce în modu valabilu. De aici urmează, că; decât legea acesta n'a fostu adusă în modu valabilu, ea nici nu e valabilă, — ăr fiindu nevalabilă, nu pôte ave nici putere obligătoare.

§ 173 din codicele penalu dice: că acela comite delictu de agitare contra legii, și este a se pedepsi cu închisore de

statu până la cinci ani, care atacă puterea obligătoare a legii în modulu prevăduțu în § 171, adecă: în publicu, seu prin espunerea la privirea publică, în vre-o adunare, cu cuvântulu, seu prin răspândirea de tipăritură, scriere, tablouri.

Cumcă în Memorandul a fostu atacată o lege fundamentală a patriei noastre, adecă valabilitatea articulelor de lege despre uniune din 1848, acesta este arătat deja în cele de mai sus. — Pentru a constata fapta de delictu de agitațiune circumscrisă în § 173 din codicele penalu, mai trebuie arătat numai aceea: că în care modu, cuprinsu în § 171 alu legii penale, s'a făcut atacarea puterii obligătoare a legilor despre uniune? Spre scopulu acesta mă provocu la acea faptă constatată: că în casulu de față, atacarea valabilității și a puterii obligătoare a legilor despre uniune, s'a întemplat în Memorandul român, devenit cunoscutu, prin răspândirea tipăriturei indicată mai sus.

Răspândirea aceleia însă, după actele de investigare, s'a efectuit așa, că exemplarele tipărite la ordinul așa numitulu comitetu executiv de 25 alu partidei naționale române, s'au împărțit parte prin personalulu Tipografiei așa numitulu „Institutul tipografic” din Sibiu, în localitățile Tipografiei, parte s'au răspândit aiurea la ocaziuni, — ăr în diferitele ținuturi ale țării s'au trimis spre răspândire singuraticilor omeni de încredere din provinciă desemnați de numitul comitetu de 25 — și prin cei din urmă s'a împărțit mai ales între locuitorii români. Pe lângă acesta o altă modalitate a răspândirii Memorandului a formatu și aceea, că exemplarele acestuia în limba germană, franceză și română s'au trimis și la indiviți din streinătate, — respective s'au distribuit.

Fiindu prin acesta arătate elementele, cari constituiesc fapta delictulu de agitațiune circumscrisă în § 173 alu legii penale, pentru a stabili pe făptuitorii acușati pentru delictu, imi iau îndrăsnelă a aduce următoarele:

Tipărirea Memorandului în limba maghiară, germană, franceză și română, și distribuirea exemplarelor tipărite în modulu arătat mai sus, respective răspândirea lor, a dispus așa numitul comitetu executiv de 25 alu partidei naționale române, fiindcă tipărirea și răspândirea Memorandului s'a hotărât în ședințele din 25 și 26 Martie 1892 ale acelu comitetu. Acesta este dovedit prin arătarea, respective mărturisirea conglăsuitore a membrilor amintitulu comitetu de 25, cari au fostu ascultați.

Lista nominală a membrilor desu amintitulu comitetu executiv de 25 este următoarea:

1) Dr. Ioan Rațiu, avocatul, locuitor în Sibiu. 2) George Popu de Băsești, proprietarul în Băsești. 3) Eugen Brote, proprietarul de tipografie în Sibiu. 4) Dr.

Ast-fel de gândiri prinseră rădăcini adânci în sufletul lui, încât în sfârșit încep să credă, că anii mulți, ce i-a petrecut în rugăciuni și în reținere de toate poftele, i-a trăit curat înzadar și că ar fi cu multu mai bine, să se întorcă ăr în lume și să ducă, ca și alți omeni, o viață egoistă, fără griji, să guste totu feliul de plăceri, pentru-că n'are să aștepte, nici de ce să se temă mai mult, ori mai puțin, de câtu ceialaltu omeni.

Dicendă acesta își părăsi căsalia singuratică și plecă spre cetatea cea mai de aproape. Nu merse departe și întâlni unu tineru în cale. După ce își deteră binețe, pusniculu întrebă pe tineru, că unde se duce?

— „Mă duc la cetatea cutare” fu răspunsulu tinerului.

— „Și eu mă duc totu acolo. Vrei să mergem împreună?”

— „Cu plăcere”, răspuse tinerulu, „am însă să-ți pun o condiție: fâgăduiesc-mi, că nu mă vei părăsi, ori ce mă vei vedea făcendă.”

Betrânulu primu bucuros condiția, pentru-că de când trăia în retragere, uitase cu totul de obiceiurile și modul

de viață alu omenilor din cetate, așa, că toamai avea lipsă de cine-va, care să-l călăuzescă.

Ast-fel mergeau amândoi pe drumu, povestind, de trecere de vreme, totu felulu de lucruri plăcute. Betrânulu rămase uimitu de înțelepciunea, învățătura și de esperiența, ce scia să o desfășure tinerulu seu tovarășu, cu multu mai multu, de cum s'ar fi așteptat după etatea și starea de care părea că se ține. Pe lângă toate tineretele sale, junele vorbea cu o față plină de respect și impunătoare. Din capulu loculu luă asupra-și și conducerea călătoriei, fără să uite câțși de puțin de stima, ce datorese încăruntitulu seu tovarășu.

Când încep să nserere, erau încă departe de cetate; ast-fel hotărâră să tragă la o casă frumosă, ce se vedea nu departe de drumu; casa avea stâlpi de marmoră și turnulețe aurite, cari strălucneau mândru, sărutate de rațele soarelui apunătoru. Aci voiau să-și caute de cină, aci să-și odihnescă trupulu peste nopte. Porțile erau deschise largi, credeai că așteptă să între toți drumarii. Primirea, ce li-se va face, își dăceau ei, are să fiă din cele mai alese.

În lăuntrulu caselor elegante deteră preste bogății și scule scumpe, aranjate cu o mână risipitoare. Încăperile erau pline cu ospet de totă starea, din toate părțile lumii; chiar și curtea era plină de cerșitori și vecini săraci, cari mâncau și beau după poftă. Toamai în fruntea salei de primire ședea stăpânulu casei, privind cu fală asupra priveliștei, care însa-și era dovadă de bogățiile, cu cari era binecuvântat, și de mâna largă, cu care dăruia elu tuturor. Prietinesca salută elu pe cei doi drumari și-i pofti să ședă la o masă încărcată cu totu-feliulu de bucate.

După ce se săturaseră, unul din servitorii cei mulți îi conduse într'o odaie foarte bogată arangiată, unde se odihniră pe perini moi de mătase.

A doua zi îi rugară să nu plece așa curând, spunând însă ei, că trebuie să plece, ăr le întinse o masă bogată cu felu și felu de bucate și într'unu păharu mare de aur, bătut cu pietre scumpe, le turnară, de despărțire, vinu de celu mai alesu.

Când erau pe cale, pusniculu asemăna cu durere bogățiile nemărginite, ce le v-

duce aici, cu mâncările săracicioase și lipsurile din chilia lui.

Cine pôte însă descrie mirarea lui, când băga de seamă, că tovarășulu seu luase cu sine păharulu prețiosu, pe care-lu ascunsese, fără să fiă vedut?

— „Ce însemnă asta?” strigă betrânulu abia credendă-și ochiloru. „Ast-fel multumesc tu bunulu domnu, pentru marea lui dărniciă? Unulu, care, ca dănsulu, nouă călătoriloru serman ni-a arătat atata dragoste și bunăvoință, are de siguru dreptulu d'a aștepta ceva mai bunu chiar și dela unu omu necinstit.”

— „De locu nu”; răspuse tovarășulu. „Bunăvoința și dărniciă, în adeveratul înțelesu alu cuvântulu, n'au nimic de a face cu faptele acestui bogatanu. Ceea ce deschide porțile curții sale tuturor, este mai multu o fală deșertă și îngâmfare; ilu gādile egoismulu, când vine totă lumea și-i vede bogățiile lui strălucite și-lu admiră cu ce mână largă scie împărți din ele în toate părțile. Crede-mă, că pierderea păharulu acestuia îi va servi lui de învățatură, ăr moștenitoriloru săi le va fi de mare folos.”

Pe lângă toate acestea pustniculu ar

Vasilie Lucaciu, preot în Șișesci, de prezent în prinsore în Budapesta, fiind deținut ca prizonier pedepsit. 5) Demetriu Comșa, profesor, locuitor în Sibiu. 6) Dr. Daniil P. Barcianu, profesor, locuitor în Sibiu. 7) Septimiu Albini, diarist, locuitor în Sibiu. 8) Nicolau Cristea, asesor consistorial, locuitor în Sibiu. 9) Iuliu Coroianu, avocat, locuitor în Clușiu. 10) Patriciu Barbu, avocat, locuitor în Reghinul săsesc. 11) Dr. Teodor Mihali, avocat, locuitor în Deșiu. 12) Gavrilă Manu, avocat, locuitor în Bistrița. 13) Gavrilă Tripon, avocat, locuitor în Bistrița. 14) Mihai Veliciu, avocat, locuitor în Chișineu. 15) Aurel Suciu, avocat, locuitor în Arad. 16) Dr. Iuliu Terentiu Mera, medic, locuitor în Șiria. 17) Gavrilă Lazar de Purcăreți, protopop gr. cat., locuitor în Careii-mari. 18) Vasile Ignat, avocat, locuitor în Beiușiu. 19) Rubin Patîția, avocat, locuitor în Alba-Iulia. 20) Dr. Aurel Popoviciu, medic, locuitor în Sibiu. 21) Basiliu Rațiu, vicar gr. cat., locuitor în Făgăraș. 22) Ludovic Csato, adv., locuitor în Blășiu. 23) Gerasim Domide, preot gr. cat., locuitor în Rodna-veche. 24) Alesandru Filip, avocat, locuitor în Abrud. — și 25) Dr. Ion Nichita, adv., locuitor în Zela.

Atunci așa-dăr, când comitetul de 25 a hotărât și a luat spre efectuare răspândirea Memorandului în limbile română, germană, maghiară, italiană și franceză, care cuprinde negarea legalității și puterii obligatorii a legii despre uniune, membrii numitului comitet au comis același delict de agitațiune cuprins în §§ 173 și 171 ai codicelui penal, a cărui făptuire stă în răspândirea tipăriturii, care cuprinde în sine atacarea puterii obligatorii a legii.

Dintre membrii numitului comitet de 25, murind în interval de timp Gavrilă Manu și Ludovic Csato, contra lor nu pot ridica acuză.

Ridică însă acuză, pentru comiterea aceleia, pe baza §§ 171 și 173 citați mai sus, contra membrilor desu amintitului comitet de 25 numiți mai jos, — și a nume contra lui:

1) Dr. Ioan Rațiu, avocat, locuitor în Sibiu. 2) George Pop de Băsești, proprietar și locuitor în Băsești. 3) Eugen Brote, propr. de Tipografia. Locuitor în Sibiu. 4) Dr. Vasile Lucaciu, preot în Șișesci, der de prezent deținut, pentru împlinirea pedepsei, în închisore în Budapesta. 5) Demetriu Comșa, profesor, locuitor în Sibiu. 6) Dr. Daniil P. Barcianu, profesor, locuitor în Sibiu. 7) Septimiu Albini, diarist, locuitor în Sibiu, de prezent în închisore de stat din Seghedin; ca prizonier de stat. 8) Nicolau Cristea, asesor consistorial, locuitor în Sibiu. 9) Iuliu Coroianu, avocat, locuitor în Clușiu. 10) Patriciu Barbu, avocat, locuitor în Reghinul săsesc. 11) Dr. Teodor Mihali, avocat, locuitor în Deșiu. 12) Dr. Gavrilă Tripon, avocat, locuitor în Bistrița. 13) Aurel Suciu, avocat, locuitor în Arad. 14) Mihai Veliciu, adv., locuitor în Chișineu. 15) Dr. Iuliu Terentiu Mera, medic, locuitor în Șiria. 16) Gavrilă Lazar de Purcăreți, protopop gr. cat., locuitor în Careii-mari.

17) Vasile Ignat, adv., locuitor în Beiușiu. 18) Rubin Patîția, adv., locuitor în Alba-Iulia. 19) Dr. Aurel C. Popoviciu, medic, locuitor în Sibiu. 20) Basiliu Rațiu, vicar gr. cat., locuitor în Făgăraș. 21) Gerasim Domide, preot gr. cat., locuitor în Rodna-vechi. 22) Alesandru Filip, avocat, locuitor în Abrud. 23) Dr. Ioan Nichita, avocat, locuitor în Zela.

și în legătură cu acesta, der mai ales cu scop de a sprijini acuză contra lui Eugen Brote, mai relevă și aceea: că după mărturisirea lui Nicolau Roman, el, Eugen Brote, a fost acela, care a dat deosebită misiune și îndrumări lui Nicolau Roman referitor la distribuția esemplarelor din Memorand, — și care a efectuat în special hotărârea comitetului de 25.

Pe baza citațiilor §§ din codicele penal, acuză mai departe, asemenea pentru delict de agitațiune prin răspândire, ce se cuprinde în atacarea puterii obligatorii a legii despre uniune, pe:

Nicolau Roman, funcționar de bancă, locuitor în Sibiu, care după mărturisirea sa proprie a efectuat personal distribuția esemplarelor, în mai multe limbi, a Memorandului, în diferitele ținuturi ale țării și în streinătate, — și din aceleași el însuși a împărțit mai multe exemplare.

Tot pentru acest delict acuză mai departe, pe Ioan Munteanu, funcționar de bancă, proprietar și locuitor în Hațeg, care, după propria lui mărturisire, a distribuit 20 exemplare din Memorand, ce le-a primit dela protopopul gr. or. Romul Crainic;

Contra lui Dionisie Roman, candidat de avocat, locuitor în Mediaș, care după mărturisirea lui proprie, a distribuit între cunoscuții săi 25-30 exemplare din Memorand, ce i s'a trimis cu posta din tipografia din Sibiu, numită „Institutul Tipografic“;

Contra lui Ioan Duma, preot gr. or., locuitor în Săcălu, care după mărturisirea sa proprie, primind cu posta din Sibiu 4 exemplare din Memorand, 2 le-a distribuit;

și acuză în fine pe Romul Crainic, protopop gr. or., locuitor în Dobra, care după propria lui mărturisire, din esemplarele de Memorand, ce le-a primit din Sibiu, a distribuit însuși, er din acele a dat spre distribuție 20 exemplare și lui Ioan Munteanu, locuitor în Hațeg.

După toate acestea, pe lângă acuză de sub 1) a actelor de investigație, rog cu onoare, pe d-lu președinte de tribunal, ca judecătoria de presă, ca să fixeze o zi pentru pertractarea acestui proces de presă înaintea Curții cu jurați, a cita la acea pertractare pe numiții acușai, imănându-le și câte-un exemplar din actul de acușățiune, — și a binevoi să mă încunoștințe și pe mine despre împlinirea acestora. Clușiu, 6. Decembrie 1893.

Vita Săndor,
procuror superior reg.

Temeri franceze.

Un deputat francez a scos o broșură volantă intitulată: „Cum putem noi fi bătuti“, prin care el voiesce să atragă atențiunea opiniunea publice asupra superiorității estra-ordinare a Germaniei față cu Franția, în ce privește întocmirile de comunicații. El calculă după date oficiale, că Franția are aji 9973 locomotive, Germania 15.788; vagoane pentru persoane sunt în Franția 27.092, în Germania 29.512, care de transport în Franția 272.578, în Germania 306.283. Deci Franția are în total 309.643 care ferate de tot felul, Germania 351.583.

Mai este apoi deosebirea, că carele de transport germane sunt cu mult mai mari, decât cele franceze. 16 linii ferate duple duc din Germania spre granița vestică, pe când în Franția duc spre est numai 10, cele mai multe simple. Peste Ren sunt construite 19 poduri, și acum se construiesc alți 20-lea la Kuppenheim, cu o linie ferată din Röschoog la Karlsruhe. În lăuntrul imperiului se construiesc 6 linii ferate duple. Tote fortărețele și edificile de muniție sunt provădate cu linii ferate purtătoare pentru transportarea materialului greu de resbel, și sunt încunjugate cu o rețea de linii ferate.

Berlinul e traversat cu 4 linii ferate duple. Tote gările strategice au lumină electrică, diferite mașinării, poduri săritore etc. În Spandau se ține totdeauna în disponibilitate un parc puternic de locomotive, și car. Linia de 50 kilometri dintre Berlin și Kammersdorf, servește numai pentru scopuri și deprinderi militare.

Prin toate aceste întocmiri se poate efectua mobilizarea Germaniei atât de ușor și în grabă, încât după părerea deputatului, în cazul unei declarațiuni de resbel s'ar întâmpla minunea următoare: „Decă se ordonă în Berlin s'era la 4 ore mobilizarea, atunci într'egă armata germană poate fi în noptea următoare pe pământul francez.“

„Franța din contră, chiar și decă nu ar întreprinde nici un incident estra-ordinar, pentru o mobilizare generală și pentru transportarea tuturor puterilor sale la granița, ar avé lipsă de 36 de zile!“

Deci deputatul cere, ca Franția, în cea mai mare grabă, să jertfescă o sută de milioane pentru construirea de locomotive și car, și de linii ferate duple, cel puțin spre granița germană. Să provădă gările (stațiile) cu toate întocmirile de lipsă pentru învagonarea soldaților, cailor și armelor. Este o chestiune foarte importantă, care nu suferă nici o amănare.

ECONOMIA

Laptele.

I

Intre mijlocele de nutremânt, cu cari se nutrește omul, laptele e cel mai însămnat. de-ore ce fără de el nu ar pute crește și trăi; fiind-că îndată după nascere, laptele cel primesc nou-născutul dela mamă-sa, este nutremântul cel dintâiu, care-i alină fômea, îl satură ca să pôtă dormi, și prin asta se se pôtă întări și crește. La un an, când copilul este întărcat de laptele mamei sale, acela este înlocuit prin altul dela vacile de casă.

De când sunt ômenii pe pământ, ei nu s'au putut despărți de lapte, de-ore-ce cu acesta ei au putut trăi și fără alte bucate. Astfel aflăm în timpurile mai vechi multe popore, cari nu s'ameau bucate, ci țineau numai turme de vite, cu alți căror lapte și carne se nutreau, era cu peile și lâna lor se îmbrăcau, și cu cari apoi călătoreau și se aședau dintr'un loc într'altul, unde aflau pășuni mai bune și îmbejugate și ape curgătoare. Poporele acelea duceau o viață de călători (nomați).

Înmulțindu-se treptat poporele, ele nu au mai aflat așa pășuni îmbejugate, pentru nutrirea vitelor, de aceea au fost silite a-se mai aședa și statornic într'un loc și pe lângă ținerea vitelor a mai s'amea și bucate. În modul acesta s'au format satele, cari având loc și de pășuni și de arătură, au putut ține și vaci pentru lapte și alte vite pentru lucrarea pământului.

Der nu toate satele au pământ de ajuns și pentru ținerea vitelor și pentru s'amea și facerea fânului. Unele de pildă cum sunt satele Mărginenilor noștri de pe sub pôlele Carpaților, aici în Transilvania, nu au pământ de ajuns nici pentru pășuni, nici pentru s'amea și facerea fânului, de aceea le vedem, că până astăzi mai duc o viață de călători, mergând cu turmele lor de oi pe la alte sate mai bogate în pășuni, seu chiar prin România, Basarabia, Bulgaria și Turcia. Cele mai multe sate pe noi, au pământ și pentru pășuni și pentru s'amea și facerea fânului.

Satele, cari pôtă și economii de vite și s'amea și bucate, se dice în sciința plugăritului (agricultură), că pôtă o economie amestecată

fi muștrată și mai departe și mai aspru pe tiner, der în totă ținuta și ființa acestuia era ceva, care-i împunea tăcere. Și el trebuia să-și dică, că, de, și-a căpătat un tovarăș de tot deosebit.

După călători lungă de o zi, îi apuca noptea în mijlocul unei câmpii singuratică. De-odată încep un vifor puternic, însoțit cu ploă... Departe, jur împrejur nici un pom, nici o tufă, după care se se pôtă adăposti. Căutând cu de-a mênutul în toate părțile, abia într'un târziu descoperiră, într'o peșteră de stâncă, o colibă ruinată. Pășind mai aproape, nu vedură nici lumină, nici altă semnă, că doră ar loci cineva în ea. Ușa era încuiată țepăn. Mult și tare a trebuit să bată, până au căpătat răspuns.

În sfârșit se arată un bătrân sdrênșos gârbov și neputincios; el se părea, că s'a sculat din așternut mai mult de frică, decât de milă și le strigă gâfâind să-l lase în pace și să-și caute de drum, că densul e cu mult mai s'rac, decât să pôtă primi și ospeta călătorii la sine.

Pe când încă vorbea el, îl făcură de mincună cărăitul galițelor din curte și muștelul vacilor din grajd. Îndesert încercară osteniții călătorii să-i deschidă

ușa și să le dea adăpost într'o noptea așa periculosă. Totu-ce au dobândit dela el, a fost, că li-a arătat un șopru deschis în care pot intra peste noptea.

De cină, după multe rugări, le aruncă câteva fărâmură de pâne mucedă. N'aură ce face. Au trebuit să se mulțumescă cu ce au căpătat. Se țeră în șopru și odihniră, pe cât a fost cu puțință să se odihnescă, pe nisce paie ude, putrede de jumătate.

A doua zi, călătorii se sculară desu de dimineță. Tinerul chemă pe stăpânul neprietinos și, spre uimirea pustnicului, îl cinsti cu pâharul de aur, la a cărui privire ochiul turbure al bătrânului strălucia întocmai ca smaragdele și rubinele cu cari era bătut pâharul.

Ce? Cum? — Fură pe stăpânul, care ne-a cinstit cu atâta dărnicie și prada o dă mișelului acestuia, care era pe aci să ne lase în drum, gândea în sine pustnicul.

Mergând acum erăși mai departe, bătrânul nu se pută opri să nu-și facă observările sale.

— „Eu totuși am lucrat bine“, răspunse tinerul, „pentru-că ast-fel învătă un șgărcit mai bine să fi prietinos față de călătorii osteniți. Pentru pécatele

lui însă, va avé să se pocăescă acuzi, în lumea cealaltă, unde nu-i va folosi nici aurul, nici petrele scumpe.“

Cine să fiă tinerul acesta, gândea bătrânul mirându-se de vorbele lui. Bucuros s'ar fi despărțit îndată d'un tovarăș atât de ciudat, cu păreri așa de curioase, promisiunea făcută însă îl rețină, și ast-fel călătorii mai departe împreună.

Cătră, s'era în aceeași zi, mai având o bună bucată de drum până la oraș, căutară sălaş la o casă modestă din a cărei înfățișare se putea conchide, că stăpânul ei se bucură de ore-care stare mai bună. Casa era a unui om vrednic, care prin muncă cinstită și prin hărnicie, în mai mult ani își câștigă o avere cu care se pôtă trăi; se retrase în această vale pacnică, trăia pentru familia și pentru ômenii lipșiți din jurul său. El primi pe străin ca pe nisce prietini vechi și îi ospeta cu multă îngrijire. Stăpânul casei nu întrelăsa nimic, făcând cu mâinile sale proprii tot ce putea să fi spre țigna ôșpeților.

După ce aceștia se săturară, stăpânul își petrecu cu ei mai multă vreme. Cu ocazia aceste călătorii cel mai tiner vorbea atâtu de frumos și însuflețit despre virtute, despre evlavie și despre iubirea de

apropelii, încât celalalt călător abia putea crede, că el este totu același carele pe proprietarii de mai înainte i-a tractat așa de deosebit, putem dice într'un chip, care ar merita să fi pedepsit.

Și mai tare însă se miră el și se revoltă, când a doua zi tinerul îl trezi foarte de dimineță, încă până nu se sculase nici din familie, și părăsind casa ospitală, aruncă sub coperiș o mână de aschii aprinse. Casa într'o clipă fu cuprinsă de flacără. Departe răsuna strigătul locuitorilor înspăimântați, cari săriră în toate părțile, ca să scape cel puțin cu viața. Pustnicul bucos li-ar fi sărit în ajutor, străinul însă îl trăgea tot înainte, surd la toate muștrările călugărului, până au pierdut din vedere casa pe care o mistuia focul.

— „O, mișel fără inimă și trădător! Cât de înfiorător ai respătit facerile de bine, de cari am avut parte între păreții aceia!“ strigă bătrânul tremurând de mânie și încercă să se desfacă de tovarăș, care nu voia să arunce nici măcar o privire asupra focului.

— „Nu-i așa rău“, răspunse acesta, fără să dică o singură vorbă de milă ori căință. „Casa bunului nostru prietini, fără

(mixtă), ținându vacii, oi și capre pentru lapte, ér boii și caii pentru fabricarea și transportarea sămănăturilor.

„Laptele și mămăliga sunt talpa casei plugarului“, aușimă dîcîndu chiar și pe plugarii noștri. Și mare adevărul grăescu, de ore-ce numai acela știe ce plătesce laptele în casa unui plugariu, peste vîră, care a costă cînd-va lipsit de el.

Dimineta cînd plugarul se scôlă pentru a-și căuta de lucru, soția lui și mulșu unu lapte prospătă dela vaci, lîngă care mai adăogîndu-se o bucată de pîne sau mămăligă, prîndul este gata; la amedîi, neputîndu-se pregăti alte mîncări, din lipsa timpului, éráși o mămăligă cu brînză suplînescă auéda, și pe séră, cînd se întorče dela lucrul cîmpului, vacile li aducă din nou laptele loră prospătă. Acésta merge într'una în tóte zilele, de primăvêra începîndu, până toamna târziu.

Și în toiul lucrului de cîmp multu timp se mai cruță cu ajutorul laptelui și pregătirea mămăligăi, care se pôte ferbe mai curédu, ca ori și care mîncare; se ne închipuim însé, că plugarii noștri ar fi lipsiți vîră de acestea doué mîncări bune și eftine, și ar fi siliți și ei a-și pregăti nisce mîncări, ca la orașe, din cîrnuri și legume, pe cari trebuie să le pădescă câte 3—4 ore lîngă foc, — cîtu timp s'ar pierde cu pregătirea aceloră și pe lîngă aceea după mîncare, ar trebui să se așede câte-va ore la umbră, căci acelea se mistue mai anevoiă, decătă laptele cu mămăligă.

S'a dovedit chiar prin cercetările unor medicî, că laptele dulce și mămăliga sînt cele mai bune mîncări de peste vîră pentru ómenii lucrători, și ele dau totu-odată și tîria de lipsă pentru sêvêrsirea lucrurilor grele din economiă.

Dér nu numai pentru copii și ómenii lucrători laptele e o mîncare bună și nutritóre, ci e chiar și pentru ómenii mai bêtânî, cari nu mai potă mîncă alte mîncări tari. Pe cîți bêtânî nu aușimă, că ei au putută ajunge cele mai adencî bêtânețe numai așa, fiind-că s'au nutrită mai multu cu lapte; pe cîți ósticosi (tuberculoși) de pe la orașele mai mari nu-i vedem și astădî, că potă să scape de acea bôlă primejdiosă, numai întrebunțîndu laptele caldu și zărulă din cașul dulce, pe cari le caută adese-ori chiar prin vîrfurile munților pe la stîni!?

Cine și pôte însira tóte urmările binefăcătore, ce laptele aduce ome-

nimei dela nascere și până la mórte, și numai din acestea câte-va se pôte vedé puterea lui nutritóre și totu-odată tîmăduitoré și de bóle.

HIGIENA

Acidul Fenic.

Bine-facerile acestui acidu în chirurgie sîntu nemésurate, atătú sîntu de mari!

Acidul fenic este primul agentu antisepticu prin care s'a confirmatú acésta mare descoperire, numită antisepsie, adecă mijlocul de a puté combate infecțiunea, séu invasiunea microbiloră în corpul nostru, mai ales după o rănire óre-care.

Antisepsia este descoperire englezescă, descoperitorulă trăscesce și se numesce Lister.

De cînd s'a descoperitú antisepsia, chirurgia a făcutú pași giganticî, a ajunsú a pêtunde, fără pericolu, în acele părți ale corpului, în care nici nu se gîndea ómenirea, că vre-odată ar putea introduce cuțitul.

Astădî chirurgii ajungú cu cuțitele loră până în bojoci, până în creerú; deschidú pîntecele fără pericolu, pêtundú chiar în mijlocul ochiului, etc.

Tóte acestea le facú cu ajutorul substantelor antiseptice, ca acidul fenic.

Décă pe o parte a corpului este o infecțiă, spălătura cu acidul fenic o distruge.

Décă pe o parte a corpului s'a jupuitú pielea, séu s'a ruptú pielea, séu s'a făcutú o rănire mai adencă și decă îndata după acésta s'a pusú acidu fenic, acea rană nu se infectă și se vindecă repede.

O rană infectată este o rană, care n'are fața cîrnei sînetóse, ci are fața murdară, acoperită de puroiu, și chiar de carne mórta (galbenă séu neagră), adecă de gangrenă și este foarte durerósă.

O asemenea rană infectă în locu sê se vindecă, adecă sê-i creșcă cîrnurile pierdute, ea se adêncesce și produce bolnavului unu réu generalu, care se datoresce unui soi de otrăvire, alu cărui punctu de plecarea este infecțiă din rană, a cărei cauză sîntu otrăvurile ce producú microbii, cari se hrănesc în rană.

Acidul fenic, decă se stropesce peste microbii cholerei, ai anginei, ai scarlatinei, ai variolei, etc., adecă ai ori-cărei bóle molipsitóre, acei microbi morú, ér bóla ce pro-

ducú nu se pôte întinde mai departe.

Imprejurulă tuturor bolnavilor cu bóle contagióse, microbii acestor bóle nu lipsescú, prin urmare a uda cu acidu fenic imprejurulă loră, hainele loră, este o mészură igienică prețiosă.

O ast-feliu de substanță apêrătóre a sînetății noastre trebuie să fiă în casa fiă-cărui omú.

Acidul fenic este foarte eftinú; cu cîți-va bani se pôte face provisiă pentru tóte trebuințele unui omú. Dozele și modul de întrebunțare a acidului fenic sîntu următorele:

Pe o rană neinfectată unu gramú până la unul și jumătate de acidu fenic topitú în apă, este de ajunsú.

Décă rana este infectă, adecă, decă are puroiu și cîrnuri mórte, 2—5 grame de acidu fenic topitú în apă sîntu tórte antiseptice.

Pe ast-felú de rănî infectate este bine a le atinge odată în 24 ore cu o soluție în care ar fi 5% acidu fenic, ér în totú timpulă celor 24 ore sê ținemú pe rană, o altă soluție mai slabă, o soluție de 1—1½%.

Acidul fenic se topesce foarte puțin în apă, însé topitú mai întăiu în ore-care cantitate de spirtu, rêmâne topitú și în apă.

Ca sê ținemú acidul fenic pe o rană, muiemú cîrpe, scamă, séu vată curată, care nu mai este grasă în soluția de acidu fenic de 1½% de exemplu, le punemú pe rană, ér peste ele punemú o piele, o hârtiă grasă, o bucată de guta-percă. Acestea trebuie să acopere cîrpele muiate în acidul fenic, peste totú, apoi sê se lege cu o fașe lungă și lată.

Pe lîngé aceste bunătăți, acidul fenic însé pôte fi și vătămătorú, în unele casuri.

Acidul fenic arde pelea, decă se tórna pe ea, fiindú curatú, adecă ne amestecatú cu apă. Chiar amestecatú cu apă, în doza dela 2 grame în sús, elú produce pe piele óre-care spuzelă, cu atătú mai mare, cu cîtu doza de acidu fenic este mai mare.

Acésta este unu efectú vătămătorú alu acidului fenic, care dispare fără urmă, îndată ce acidul fenic nu se mai întrebunțeză în doză nepotrivită.

Acidul fenic în unele casuri pôte produce turburări de otrăvirea omului. Acésta se întemplă, cînd bolnavul a întrebunțatú acidul fenic timpú îndelungatú, mai multe sêptemâni și pe rănî întinse.

De sigurú, că acésta nu se face decătú în spitale.

Unu semnú prețiosu alu otrăvirei cu acidu fenic este devenirea udului negru séu celú puținú negriciosu.

Acésta turburare se produce multu mai înainte, ca omul sê aibă turburări, ori-cătú de micî în sînetatea lui; pentru aceea este bine a înlocui acidul fenic cu altă substanță antiseptică, în casul în care s'ar fi observatú înegrirea udului.

(„Ap. Săn.“)

Din viața animalelor.

De Maro.

Apelulă paserilor.

Sosindú primăvêra, paserile de prin țêrile calde, înainte de a plecá spre țêrile și ținuturile noastre, au ținutú în Africa o adunare mare, din care cu hotărîre unanimă ne-au trimesú următorulă apelú spre publicare:

„A venitú timpulú, ca sê plecămú din țêrile aceste streine și depártate, în scumpa noștră patriă vechiă. De abia așteptămú sê intrămú în locuințele noastre de odinoriă, în păduri, și cîmpuri în orașe și la țêră; avemú de gîndú sê ne zidimú casă și masă fericită și de-a duce o viață pacnică și veselă. Ne încredemú atătú pe noi cîtu și pe urmașii noștri, scutului puternic alu ómenilor, și avemú nădejdea sigură, că ei toți, cu tineri cu bêtânî, cu mari și micî, nu ne vorú chinu trupurile și viețile noastre și nu ne vorú răpi bunătatea scumpă a libertății. Cu deosebire ne rugămú foarte frumosú, sê nu ne nimiciți cuiburile clădite cu atăta trudă, sê nu ne luați ouele, sê lăsați puii în grija noștră și sê ne tratați totú-déuna ca pe cei mai buni prietini.

Noi, dreptú mulțămítă, vê vomú procura petrecere și plăcere prin sărituri și sboruri vesede, prin fluerături și cantece frumoșe; vomú prinde și stîrpi insectele stricacióse de pe pomi și tufșe, de prin grădini și cîmpii, așa încătú pădurile și cîmpurile, grădinile și livețile vorú prospera și ómenii vorú afla bucuriă și îndestulare în strălucirea reinviată a creațiunilor lui Dumnezeu. — Dată în Africa înainte de Pașel.

În numele adunării:

Ciocărlia, graurulă și priveghietóra.

*

Frăsirea mánzilor.

Mánzii trebuie lăsați sê sugă baremú 12 sêptemâni. Grijiți ca épa sê mance dintr'o tócă, care sê fiă așa de josú aședată, încătú și mánzulú sê potă mance din ea. Prin acésta se va ușura înțarcarea, care însé nu e iertatú sê se întemple înainte de a-se încredința pe deplinú omulú, că elú este în stare a-se nutri singurú pe sine însu-și.

îndoelă, este nimicită, dér după ce va curăți dărîmăturile, va găsi o comoră bogată, pe care proprietarul de mai înainte o ascunsese în fundamentu și care comoră va fi de mare folosú în mánile prietinelui nostru.

Bêtânulú își făcu cruce, neputîndú dice nici o vorbă. Tăcutú mergeau acum mai departe, până cînd li-se părú, că au rătăcitú drumulă cîtră orașú și priviră împregiurú, nu cumva vedú vre-unu călăuzú. Îndată li-se și arétă unu bîiatú plăcutú, bine îmbrăcatú, care numai decătú se învoi bucurosú sê-i călăuzescă pe drumulă celú adevêratú. Din fața lui se vedea, cîtu de vesel, este că pôte fi folositorú strîinilor; era unu adevêratú tipú de voinicelú, sê totú privesci la elú. Mândru pășia elú înainte până ajunse la unu rîu adencú, peste care era aședatú unu podú înaltú.

— „Colo e drumulú nostru“, dîse bîiatulú stîndú în locú, după ce ajunse la jumétatea podului.

Cînd întorșe însé spatele, ca sê aréte spre orașulú depártatú, tovaréșulú neînțeleșú îl apucă de-odată de subțiori și-l împinse josú în undele furioșe. Bîiatulú se cufundă, mai eși odată la ivelă, bătîndu

cu mánile împrejurú, pe urmă érá fi acoperitú de valuri și nu se mai vedú.

Unu strigătú de spaimă se auđi pe buzele bêtânului.

— „Ticălosule!“ strigă felú. „Monstru de réutate! Inima ta crudă și réutăciósă te îndemná sê rêsplătesci binele cu réu, ori dóră ți-ai pierdutú mințile?“

— „Amiculú meu, ai judecată pripită“, rêsponse celalaltú zimbîndú liniștitú. „Afiă acum, că pîrinții copilului acestuia, înainte de nascerea lui, erau ómeni cu credința lui Dumnezeu, cari tótă plăcerea și-o aflau numai în fapte bune, plăcute lui Dumnezeu. De cînd însé, la rugările lorú, li-a datú Dumnezeu unu copilú, l'au iubitú mai multú decătú pe Dumnezeu și fericirea vecinică; din cauza lui au găsitú plăcere în bunurile lumii acesteia, umblîndú lacomî după ele, fără sê mai ajute pe cei lipsiți, numai ca sê lase averi mari fiului lorú, care cu timpulú le-ar fi prăpăditú pe tóte.“

— „Dér, ce a greșitú sêrmanulú copilú, ca sê merite a fi răpitú din viață în fiórea juneții!“

— „Décă ar fi rêmăș în viață ar fi făcutú atâtea nelegiuri, încătú ómenii ar fi doritú sê nuse fi nascutú. Pe lîngă tóte

speranțele și dorințele evlavióse ale pîrinților, ar fi fostú unu fiu réu, care li-ar fi amăritú zilele. În cîți-va ani biata lui mamă ar fi intratú în pămîntú de supărare, ér pe tatălú séu l'ar fi ucisú cu mâna sa proprie. Ast-felú însé, timpulú, care alină tóte, va vindeca supêrarea adencă a pîrinților, inima lorú érá se va liniști și vorú muri liniștiți după ce totú gîndulú și tóte faptele lorú și-le vorú îndrepta spre fericirea vecinică, pe care nu o găsescú, decătú în societate cu Dumnezeu.“

— „Dér tu... cine ești tu, care ai darul de a descoperi tainele viitorului?“ strigă puniculú plinú de mirare.

Étă însé, figura tînerului de-odată se schimbă într'o arétare din altă lume. Hainele lui se prefăcură în aripî pompoșe de ângerú, ér fața lui strălucua de-o dignitate și maiestate sublimă.

— „Muritorule! dér cine ești tu, care îndrăsnesci a critica căile Provedinței? Intocmai ca tine judecă, în genere, și ómenimea scurtú vędétóre, a cărei nesciință nu este în stare sê pătundă temeinicú nici lucrurile cele mai de aprópe din timpulú de față, cu atătú mai puținú sê-și dea o judecată dréptă despre lucruri ascunse într'unu viitorú depártatú. Plinú de rătăcirî

trufășe, o, voi ființe nascute din țerină, vê încumetați a pătunde hotărîrile tainice ale Provedinței a totú puternice și a totú sciutóre, și murmurati în contra voinței dumnezeesci, fiind-că nu vê este datú sê vedeți cu ochii voștri slabî ființa din lăuntru și lucrarea Creatorului. Singurú numai Dumnezeu vede și știe tóte și numai lucrarea sa este lucrare desêvêrsită.“

— „Greu am pécătitú“, mărturisî bêtânulú plecîndu-și capulă cîruntú și acoperindu-și fața orbită cu amêndoué mánile.

— „Adevêratú este, ai greșitú! Viața ta însé petrecutá până astădî în evlaviă, n'ai petrecut'ó îndeșertú. De aceea eu am fostú trimisú, ca solia dumnezeescă, ca sê te scapú de îndoelile trufășe în grația și îngrijirea-i pîrintescă. De ađi înainte plé-că-te cu supunere hotărîrilor dumnezeesci nepêtrunse, și ceea ce nu înțelegi învêță-te a crede și a fi cu credință.“

În sfêrșitú puniculú îndrăsni sê-și ridice fața și sê șoptescă o fágăduință; solia dumnezeescă însé dispărú în vęduhulú nemărginitú alu Cerului.

(După R. H.)

Moșulú.

Laptele mamei nu se p^ote înlocui, decât numai cu ov^os^u, de aceea ov^os^ul nu trebuie cru^ota^ot^u după în^ota^orcare, trebuie dat^u din îmbel^oșugare, mestecat^u cu fân^u bun^u, așa ca animalul să nu slăb^oscă, ci să se înt^ore. Decă nu se observă ac^osta, atunci mânzul perde mult^u, și până când în etate de un^u an^u ar av^o pre^oțul de 150—200 fl., el^u ast-fel^u rămâne p^ote fără de nici un^u pre^oț^u.

Nutrețul de ov^os^u trebuie din ce în ce tot^u înmul^oțit până la 5—6 font^u pe d^u, și por^oțiunea ac^osta i-se dă mânzului până ce e de un^u an^u.

O ast-fel^u de prăsi^ore produce un^u cal^u, care în tot^u d^una se vinde favorabil^u, pen^otru-că se p^ote folosi mai de timpuriu, și în următorii doi an^u se p^ote nutri mai ef^otin^u.

La începutul anului al^u doilea nutrețul de ov^os^u trebuie erășit scăr^oțit și așa cu încetul, până ce în fine nu mai e lipsă de el^u. Mai potrivit^u timp^u pentru ac^osta este al^u ierburilor, din car^u trebuie dat^u mânzilor pân' ce se folosesc^u la lucru, pen^otru-că prin nutrețul erburilor li se desv^ol^ota bine peptul și c^ostele.

Pentru prosperarea mânzilor e de lipsă și mișcarea liberă, atăt^u în staol^u, cât^u și afară de staol^u; cine nu e în stare a li-o procura ac^osta, mai bine să se lase cu tot^u de prăsierea lor^u.

La mult^u domnesce părerea neîndreptă^oțită, că ov^os^ul le strică calor^u tiner^u, și că mai târ^u se prostesc^u de el^u. Ac^osta numai atunci se p^ote întâmpla, decă în anul^u al^u doilea și al^u treilea li-se dau și nutre^ote cu grăun^oțe, fără ca ei să aibă mișcarea de lipsă.

T^ote cele d^use sunt^u principii de prăsi^ore, pe car^u tot^u omul^u, care e iubitor^u de cai, trebuie să le observe, decă voesc^u să aibă cai frumoși, sănătoși și să aibă bucuri^u și plăcere la vederea lor^u.

*

Flugarilor, țineți albine!

Țineți albine, iubiti plugari, ve^o d^u eu! D'apoi de ce se mai țin^u și albine, dice p^ote Nicolae; cap^otu numai durere de din^u decă m^oncă miere, și afară de aceea arare-or^u ad^u câte puțină miere în coșurile de albine. F^orte tare greșesc^u, bade Niculae. Nu-i lucrul de căpeteniă de a căștiga miere din prăsi^ote albinelor. Mierea este numai o dobândă mică, ce o gustă proprietarii de albine dela ele.

Albinele, iubite Niculae, sunt^u produc^otoare de seceriș^u bun^u; unde lipsesc^u albinele, acolo nici fructe nu vei afla!

Ac^osta au esperiat^o mai bine cei ce au emigrat^u cu mult^u an^u înainte de ac^osta la Australia. Au sădit^u pom^u, car^u au crescut^u și înflorit^u de minune, în cât^u le creștea inima la vederea lor^u, însă ce folost^u? — nu era pe ei nici un^u m^oer^u, nici o p^oeră. Ecă odată călătorește prin Australia un^u om^u înv^oțat^u, și ce face? Unde erau grădinile cele mai frumoșe de pom^u fără fructe se aședă și începe a prăsi albine.

Și minune ce se ved^uț! Primăvera pomii erășit înfloresc^u f^orte frumos^u, albinele sb^ora dela unul la altul, și când vine t^omnă, tot^u pomii sunt^u greu încar^oțat^u cu fructe frumoșe, dulci și gust^ose. Și chiar așa este, iubite Niculae, și cu sămănturile și erburile de prin grădin^u și de pe câmpuri. Unde pe timpul înfloririi cântă albinele printre vegetale, acolo se scii, că va fi seceriș^u bun^u.

Pentru aceea, iubite plugarule, ține și prăsesce albine, du-le în timpul înfloririi la câmp^u și atunci ț^u va merge bine!

Despre gunoiu.

de I. Georgescu.

Cum putem prăsi gunoiu bun^u?

— Pentru-ce lăsați gunoiul de-l^u risipesc^u porci^u prin curte în t^ote păr^oțile, er mustul de gunoiu de se scurge pe uliță, bade Tomo?

— D'apoi noi așa ne-am pomeni^oț d-le înv^oțator^u!

— Multe am pomeni^oț așa bade Tomo! și s'au schimbat^u; ast-fel^u am pomeni^oț să amble plugari^u în opin^oț și sumane și i vedem^u amblându în cisme, păpu^oț și

sumane de cump^orat^u; am pomeni^oț să umble muerile în haine făcute de m^oniile lor^u, și le vedem^u în haine mai tot^u de cump^orat^u: pentru ce se nu schimbăm^u și cu gunoiul, ce am pomeni^oț?

— Bine d^uci, d^ueu, d-le înv^oțator^u! că multe s'au schimbat^u, când 'm^u aduc^u aminte, de când eram tin^oer^u. Pe atunci n'am pomeni^oț pluguri de fer^u, car^u ferecate, mașini de săpat^u, s^om^onat^u, secerat^u îmblătit^u, căteși mai căte, car^u t^ote le vedem^u astăd^u pe la plugari^u noștri.

— Ei, ved^uț bade Tomo! în t^ote am înaintat^u, pentru-ce se nu înaintăm^u și cu îngrijirea gunoiului? Ce ai dice D-Ta despre un^u om^u, care 'și-ar arunca punga cu bani^u într'un^u riu, er el^u ar striga, că m^ore de f^ome?

— Ce se d^uci, d-le înv^oțator^u! aș dice, că 'i nebun^u.

— Ei ved^uț, bade Tomo! sunt^u mult^u plugari, car^u fac^u asemenea acelu om^u. Lasă de se scurge mustul gunoiului pe uliță, în loc^u să-l^u arunce pe gunoiu, s'au să-l^u ducă pe f^ona^oț; lasă de risipesc^u porci^u și alte vite gunoiul prin curte, în loc^u să 'l^u facă o grămadă regulată, ca să p^ota putre^oți și să se nu se muce^odescă: er ei strigă mereu, că au dus^u atâtea și atâtea car^u de gunoiu la loc^u și totuși au avut un^u cules^u s'au recoltă slab^u.

Decă vrei să m^o ascult^u, bade Tomo! eu îți voi povesti cum se prăsesce gunoiul bun^u?

— Te ascult^u bucuros^u, d-le înv^oțator^u! măcar^u și până mâne.

— Ca să prăsim^u gunoiu bun^u, bade Tomo! trebuie să avem^u vite bune și nutreț^u bun^u. Nu putem^u prăsi gunoiu bun^u dela vite rele și nutri^ote cu paie, coceni de cucuruz^u și f^oen^u r^u.

Cel^u mai bun^u așternut^u pentru vite sunt^u paiele de grău, secară și ov^os^u. Ac^ostea av^ond^u goluri mari în întru, pot^u absorb^u mai mult^u din păr^oțile moi ale ballegilor și pișatului, ca ogrinji^u dela f^oen^u, foile de arbori și altele.

Pentru o vită mare trebuie cam 4 chilogram^u așternut^u pe d^u. Un^u chilogram^u paie de secară absorb^u 4 litre de pișat^u, er un^u chilogram^u paie de grău absorb^u numai 3 litre.

Cu cât^u gunoiul se lasă mai mult^u sub vite, cu atăt^u se face mai bun^u, de^ore-ce golurile din paie se pot^u umplea bine și gunoiul nu muce^odesce în grămadă. De aceea un^u econom^u mai mar^u de vite, fac^u grajdurile anume mar^u și cufund^ose, ca să nu le răm^oscă decât^u odată, de două-or^u într'un^u an^u și atunci întră cu car^u cu tot^u în grajd^u, căci gunoiul prin aruncarea înc^oce și înc^olo cu furcoiul își perde o parte însămnat^u din puterea lui (amoniacul). La mijlocul grajdului se face un^u sco^oț, pentru prinderea pișatului neabsorbit^u de așternut^u. Acel^u sco^oț se conduce în o gr^opă lângă grămada de gunoiu, s^ou platformă, cum 'i mai dice.

Grămada de gunoiu se face înaintea uși^u grajdului, ea trebuie să aibă formă oblungă, adecă mai lungă, ca mai lată, și trebuie săpată în pământ^u, ca să se nu se scurgă mustul din ea. Pe timp^u de seceră aruncăm^u în t^ota săptămăna odată de două-or^u din gr^opă pișatul pe grămadă, ca să nu muce^odescă.

— Ertă, că te întrerup^u, d-le înv^oțator^u! să ț^u povestesc^u și eu, ce am ved^uț la un^u preot^u de a-i noștri, când am fost^u cu nepotul cel^u mai mare la școlă în Brașov^u!

Am ajuns^u într'un^u sat^u, dela care mi-am uitat^u acum numele, până 'n celalalt^u aș fi prea 'noptat^u; ast-fel^u m'am hotărit^u să rămân^u peste n^opte aci. Din întâmplare am nimeri^oț chiar la preotul^u, care a g^otat^u nisce grajduri frumoșe. Înaintea lor^u săpa la o gr^opă în patru cornuri, care eu am gândi^oț, că o săpă de pionia, de aceea am întreb^oț: „Ce se fiă asta, cins^ote p^orinte?” — „Gr^opă de gunoiu bădicule!” — „m^u răspunse. „D^oer potfesc^u de ved^uț gr^opă de gunoiu la grajdurile cele vechi!”

Cu ac^ostea ne am depărtat^u dela grajdurile cele nou^o. Decă am mers^u la grajdurile cele vechi am ved^uț er o grămadă de gunoiu regulată, și lângă ea, cum mi-ai

povestit^u și D-Ta, gr^opă cu pișatul din grajd^u, pe care servitorul^u îl arunca chiar atunci pe grămadă. Lângă grămadă, de-a drepta și de-a st^onga, erau doi frăgari mari, pe semne ca să țină umbră la gunoiu peste veră.

Pe urmă am intrat^u în grajd^u, în care era mai curat^u și mai luminos^u, decât^u în multe case. Două ferestri^u mari de glaje, ca și la casă; eslele închieate de scânduri; podi^oț bine pe jos și sco^oț de pișat^u la mijlocul grajdului: cu un^u cuv^ont^u, puteau locui omeni în el^u, nu vite. Când am ved^uț t^ote ac^ostea, apoi vitele cele frumoșe, de pe car^u să nu-ți fi mai luat^u ochi^u, crede-mă, d-le înv^oțator^u! că am stat^u amorțit^u de mirare și nu aș fi mai eșit^u de acolo.

Hm! am gândi^oț după aceea în mine, pe la noi numai la curțile domnesce p^ote vedea omul^u așa ceva. Omeni^u seraci au nisce esle de nuce, mai numai în fața pământului, încăt^u de multe-or^u le cad^u vitele în ele, când se împung^u, s^ou dau să se lingă.

— O^ore tot^u ce m^oncă vitele se face gunoiu, d-le înv^oțator^u?

— Jumătate din nutrețul uscat^u se face gunoiu, er jumătate trece în carne și oșe. La vitele albe 100 chilogram^u de balegi au 84 chgr. apă și 16 chgr. nutreț^u uscat^u; er pișatul are 94 chgr. apă și 6 chgr. nutreț^u uscat^u. La cai 100 chgr. de balegi au 76 chgr. apă și 26 chgr. nutreț^u uscat^u; er pișatul are 90 chgr. apă și 10 chgr. nutreț^u uscat^u.

Cel^u mai apăt^oșt^u gunoiu, bade Tomo! este cel^u de porc și bivoli; cel^u mai cald^u este cel^u de oi și cai, er cel^u mai cu putere este cel^u de boi și vaci. Așa, așa bade Tomo! decă voim^u să prăsim^u gunoiu bun^u, trebuie, să mai scim^u câte ceva, nu numai să 'l^u luăm^u cu furcoiul și să 'l^u aruncăm^u din grajd^u înc^oce și 'nc^olo.

— N^o lasă să 'm^u duc^u gunoiul din curte pe locuri, d-le înv^oțator^u! că nici nu m^o lasă până nu 'm^u fac^u o gr^opă cum se cade pentru grămada de gunoiu.

Starea sămănturilor.

În timpul din urmă sămănturile au suferit^u f^orte mult^u de seceră, și decă pl^oia nu va urma, atunci prospectele pentru recolta din anul^u acesta nu sunt^u prea îmbucurătoare. Au fost^u, ce-i drept^u, în unele păr^oți alte ț^orii ploi mai mici, d^oer au urmat^u îndată venturi uscate, car^u au nimeri^oț și puținul efect^u, ce-l^u avuseră asupra sămănturilor acele ploi.

După rap^ort^utele sosite la ministeriul de agricultură, sămănturile de t^omnă au iernat^u aproape în într^ogă ț^ora bine. În unele păr^oți venturile reci de i^ornă au pustuit^u sămănturile din locuri um^ose.

În diferite ținuturi s'au ivit^u insecte, car^u au pricinuit^u pagube și în sămănturile de t^omnă și în cele de primăveră; din pricina ac^osta multe sămănturi s'au stricat^u de tot^u, s'au g^olbinit^u mai ales^u rapița de pe întinsele câmpii ale Ungariei, care deja e în desvoltare. Pe unde insectele n'au stricat^u rapiței, ea promise de pe acum încă o recoltă bunis^oră.

Grăul și secară de pe întinsele câmpii ale Ungariei, cresc^u frumos^u, ba pe unele locuri sunt^u așa de mar^u, încăt^u trebuie să se lase vitele pe ele; în locurile mai puțin^u roditoare însă atăt^u grăul^u, cât^u și secară lasă f^orte mult^u de dorit^u.

Sămănturile de primăveră sunt^u deja aruncate în pământ^u pe cele mai multe locuri; cele mai timpurii se arată frumoșe în multe păr^oți. Ele însă au mare lipsă de pl^oia, mai mult^u decât^u cele de t^omnă.

Pentru lucrările economice timpul^u uscat^u e f^orte nepriincios^u; aratul^u, păpușoiul^u, inul^u, cânepa, progres^oză f^orte încet^u. Mult^u sufer^u de seceră și riturile de f^ona^oț și de păscut^u. În f^orte multe locuri câmpurile sunt^u încă pleșuve.

Lucrul^u viilor^u continuă încă; în multe păr^oți s'au și isprăvit^u lucrările de primăveră. Viile au iernat^u bine. Pomii s'arată frumoși și promi^oț mult^u.

Ghicituri

(Culese dela Vâlcele).

<p>I Am, dragă nisce pui, Eu me culc^u, ei se scolă, și-mi lasă tr^oca golă. Ei nu se trudes^oc^u, mălaiul mi-l^u s^ofr^osc^u. Eu mă socotesc^u cum se-i prăpădesc^u. Atăt^u mi-e urit^u, că se pitulă 'n pământ. Ce sunt^u aia?</p>	<p>VIII Pe lemn^u apă pe apă p^otră, pe p^otră fer^u pe fer^u carne.</p>
<p>II Sub p^orete ciuculete cu mustăți în t^ote păr^oți,</p>	<p>IX Este o fată, care mereu se spală și tot^u n^ogră este.</p>
<p>III La picior^u rășchit^ore. C^oda ca o secer^u, capul^u ca un^u peptene. Cocoș^u, boule pricepi-te, măgarule.</p>	<p>X Șade 'n grindă ca o tingă și vorbesce unguresce</p>
<p>IV Fl^ore uscată de cuiu acățată.</p>	<p>XI Curelușă unșă pe sub pământ ascunsă Ochii d^omn^oi. în fundu ol^oi.</p>
<p>V Șapca f^ortatului în mijlocul satului.</p>	<p>XII Am un^u băiat^u când îl^u iei în brațe [plânge când îl^u pui jos^u, taca.</p>
<p>VI Am un^u cuptoraș^u plin^u cu iepurași.</p>	<p>XIII Am o găină albă și una n^ogră, cea n^ogră tot^u adun^u, cea albă tot^u risipesce.</p>
<p>VII Nalt^u cât^u casa verde ca mătasa; dulce ca mierea amar^u ca firea.</p>	<p>XIV Am doi călușei tineri sprintenei, numai să m'arune paiei.</p>

(Din „Poesii Poporale“ culese de I. G. Bilciurescu).

De ce nu pot^u arborii ambla?

Înainte cu multe mi^u de an^u era o vreme, când și arborii puteau ambla. Atunci trăia unde-va un^u om^u f^orte bogat^u, d^oer sgărcit^u, D^omn^oe, de se fi putut^u, ar fi îmbrăcat^u lumea t^ota, de sgărcit^u ce era.

Odată s'a dus^u omul^u acesta în pădure, unde a ved^uț un^u stejar^u minunat^u de frumos^u. El^u avea mult^u copaci pe lângă casa sa, d^oer s'a gândi^oț, că se aibă și pe acest^u stejar^u, cât^u ar fi de bine; deci îi d^use: „Vino cu mine la coliba mea, că eu nu am nici un^u g^oteț^u.”

Stejarul^u n'a mai stat^u pe gânduri, ci s'a luat^u cu omul^u cătră casă. Pe drum^u omul^u s'a obosit^u, deci d^use copaciului: „Tu ești tare și mare, du-mă pe mine la coliba mea, că nu mai pot^u de obosit^u.”

Stejarul^u a stat^u locului, până s'a urcat^u omul^u pe-o crengă, apoi s'a dus^u mai departe.

Merg^ond^u așa, au ajuns^u la o livadă frumosă, unde păsea un^u bou gras^u. Aci er veni sgărcitului o poftă și d^use stejarului:

„Lemne aș av^o, și ar fi f^orte bine, de aș av^o și carne de friptură. Cum ar fi, decă tu ai ucide bou^u acesta și l'am lua cu noi la coliba mea?”

Stejarul^u nu răspunse nici un^u cuv^ont^u, ci se apropiă de bou și așa-l^u lovi cu o crengă grosă în frunte, de-l^u tăv^oli la pământ^u. Apoi își luă pe crengile sale și se duse mai departe.

D^oer nu mult^u s'au dus^u, și pe drum^u au ajuns^u o trăsură, în care era o bute cu vin^u. Cărașul^u durmia. Aci er și veni^u sgărcitului poftă nouă și d^use: „Hm! lemne aș av^o, carne aș av^o, d^oer nu am vin^u. Cum ar fi o^o, decă ai ridica tu butea aceea pe crengile tale, ca să o ducem^u la coliba mea?”

Stejarul^u nu d^use nimica, ci apropiindu-se de car^u, ridică butea pe crengile sale și merse mai departe.

După un restimpău au ajuns lângă... Lemne așa ave, carne așa ave, vin...

Stejarul nici acum nu a dispus nimic, apropiindu-se de turn, și-a întins cranga...

Tochmai vră elu să-lu anine de-o crângă... de-odată trăsni din cer și făcu totu...

De atunci însă arborilor nu le mai... ertată a se mișca din locul lor.

MULTE ȘI DE TOATE.

Unu căpitanu de bandiți înaintea tribunalului.

Tribunalul din cunoscutul orașu in... Lodze (Polonia rusescă), a jude...

Bartolomeu a fostu pedepsit în dese... și în urmă reușise să fugă din Oc...

Elu organisa adevărate bande de tâl... cari trei ani și jumătate până la mij...

Omorurile săvârșite de ei adese-ori... amăda mare și chiar pe străđi frecventate...

Ca dovadă cu câtă cruđime se apăra... Bartolomeu și se păzia să nu fie prinsu...

Elu se pricepea să bage atăta frică în... populația, încātu trăia săptămâni întregi...

Abia într'unu târđiu, când unu regi... mentu de soldați a incungiuat o pă...

Toți bandiții au mărturisit, că au... atut parte la diferite jefuiri și omoruri...

Tribunalul a condamnatu pe Bartho... meu la morțe, ér pe tovarășii săi la pe...

O femeia, care dă focu bărbatului ei.

Se scrie din Berlinu despre o dramă... de familie petrecută în Alsacia.

Unu locuitoru din Hautes-Vigneulles... aprópe de Faulguemont, Josef Boulanger...

Sâmbăta din săptămâna trecută unu... locuitoru din Hautes Vigneulles, ducendu...

Părindu-i-se lucrul cam ciudat, mișci... pietrele și găsi în fundul grămezii, unu...

Primăria fiindu înscințată îndată se... avisă justiția, care ajunse la o constatare...

In cenușa din soba casei femeii Bou... langer, alte óse de omu au fostu găsite.

Femeia a fostu arestată și dusă la in... chisórea dela Faulguemant.

Femeia, care avea unu copil în brațe... a mărturisit totu.

Sătul de bătaie pe care le suferea... dela bărbatului ei, se folosi de o séră în...

O parte din rămășițele ascunse le-a... arsu în pădure; mai rămaseră însă și câteva...

Cine sunteți D-vóstru?

Când s'au întelmitu mai anii trecuți... împératul Austriei cu împératul Germa...

Bine, da D-vóstru cine sunteți?

Elu a întreatu cu curiositatea aceea... a țeranului, nepăsătoru și respectuosu tot...

Eu sunt împératul Germaniei.

Auđi, auđi!

Domnul de colo e împératul Austriei....

Ei tac!

Er astalaltu e regele Italiei...

Hm! Er eu sunt șahul Persiei, decă e vorba așa! ăse țeranul și se în...

Unu cursu de frumșete.

Ori câtu de necrețută s'ar păré acestă... scire, totuși ea este adevărată: In New-York s'a...

Calendarul săptămânei.

APRIL. are 30 zile. PRIER.

Table with 3 columns: Dilele, Calend. Iul. v., Calend. Gregor. Rows include Dum. 17, Lun. 18, Mar. 19, etc.

Cursul losurilor private din 25 Aprilie 1894.

Table with 3 columns: Los, cump., vindu. Rows include Basilica, Creditu, Clary 40 h. m. c., etc.

Bursa de mărfuri din Budapesta. din 25 Aprilie n. 1894.

Table with 4 columns: Săminte, Calitatea per Hect., Pretul per 100 chilgr., delu până. Rows include Grâu Bănățenesc, Grâu dela Tisa, etc.

Prețurile cerealelor din piața Brașov. Din 2 Aprilie st. n. 1894

Table with 3 columns: Măsură sau greutatea, Calitatea, Valuta austriacă. Rows include 1 H.-L., Grâu, Orzu, etc.

Bursa din Bucuresci din 25 Aprilie n. 1894.

Table with 3 columns: Valori, Valuta austriacă, Valuta română. Rows include Rentă română perpetuă 1875, Banca Națion. ult. div. 84.45, etc.

Tergul de rimători din Steinbruch.

La 24 Aprilie n. 1894 Starea rimătorilor a fostu de 169,513 capete, la 25 Aprilie au intrat...

2887 capete și au eșit 2257 rămânendu la 26 Aprilie unu număr de 170,143 capete.

Se notéză marfa: ungrúescă veche. grea dela 46. — cr. până la 47. — cr. marfa ungrúescă tineră grea dela...

Marfa țeranescă grea dela 46 până la 47 — cr. de mijlocu dela 46 1/2 cr. până la 47 1/2 cr. ușórá dela 47 — cr.

Marfa de România grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociá grea dela — cr. până la — cr. insé transito ușórá dela — cr. până la — cr. transito dtto țepórá grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociá dela — cr. până la — cr.

Nr. 4205—1894.

Cursul la bursa din Viena. Din 27 April 1894.

Table with 2 columns: Valori, Valuta austriacă. Rows include Renta ung. de aur 4%, Renta de coróne ung. 4%, Impr. cáil. fer. ung. in aur 4 1/2%, etc.

Cursul pieței Brașov. Din 28 April 1894.

Table with 3 columns: Valori, Valuta austriacă, Valuta română. Rows include Bancnote rom. Cump. 9.85 Vënd. 9.90, Argint român. Cump. 9.80 Vënd. 9.85, etc.

PUBLICAȚIUNE.

Miercuri in 16 Malu a. c. înainte de prânđu la 10 óre, se va țině la oficiulu orașenescu economicu o pertractare scrip...

Reflectanții se invită, ca celu multu până la 10 óre înainte de prânđu a amintitei dile săși așternă la oficiulu orașenescu, la care se află și condițiunile de inchiriare, ofertele scripturistice, timbrate, inchise și provédute cu vadiulu séu in bani gata séu in hárții de prețu de 10% din chiria anuală oferată.

În ofertu are să se amintescă obiectulu pentru care se oferă, mai departe chiria oferată in cifre și litere și in fine dechiaratiunea, că condițiunile de inchiriare îi suntu cunoscute și că oferentulu se supune lor, necondiționat.

Obiectele de inchiriatu suntu următoarele:

- 1. Magazinulu de bucate in pórtă tergului cáiloru. 2. Magazinulu in pórtă stradei orfaniloru. 3. Právălia nr. 9 de sub podulu bătușiloru dimpreună cu pivnițele apartinătoare. 4. Șatra de pe promenada de susu. 5. Cărciuma din Stejerișu. 6. Grădiua dela casarma Lazaretulu. 7. Casa orașenescă Nr. 3 din prundulu rozeloru (sub buciomu).

Brașov, 24 Aprilie 1894.

Magistratul orașenesc.

Proprietaru: Dr. Aurel Mureșianu. Redactoru responsabilu: Gregoriu Maioru.

Rohseidene Bastkleider fl. 9.50 per Stoff zur kompleten Robe und bessere Qualitäten sowie schwarze, weisse und farbige Seidenstoffe von **45 kr.** bis **fl. 11.65** per Meter — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca 240 versch. Qual. mod 2000 versch. Farben, Dessins etc.) Porto- und zollfrei in die Wohnung an Private. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. und Postkarten 5 fr. Porto nach der Schweiz.
Seiden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hof.). Zürich.

Ajutoru grabnicu si siguru

pentru
SUFERINTE DE STOMACHU SI URMARILE ACESTORA!!

Mijlocul celu mai bunu si eficace pentuu mentinerea sanetății, curățirea sucurilor precum si a sangelui si pentru promovarea unei mistuirii bune este deja pretutindena cunoscutulu si placutul

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam“.

Acestu balsamu preparatu cu ingrijire din erburile alpine cele mai bune si tamăditoare se dovedesce ca forte folositoru in contra tuturor greutăților de mistuire carcei de stomachu, lipsa de apetit, rigăelei, congestiunilor, haemorholdeloru etc. etc. In urma eficacității sale a devenitu acestu balsamu acum unu singuru si doveditu **medicamentu de casa popular.**

Sticla mare costă 1 fl., mică 50 cr.

Mii de scrisori de recunoscintă stau la dispoziti!

FIȚI ATENȚI!!!

Spre a evita inșelătorii. facu pe fiecare atentu, că fia-care sticla cu **Dr. Rosa's Lebens-Balsam**, care singuru numai de mine este preparatu dupa receta originala, este invălitu in hărtia grosă albastră, care poartă in lungulu ei inscripția: **Dr. Rosa's Lebens-Balsam** din farmacia „zum schwarzen Adler“, B. Fragner, Prag, 205-3“ in limba germană, boemă, ungaru si francezu, si cari suntu provădute cu alăturata marcă a fabricii luată sub scutul legalu.

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Veritabilu se pote procura numai in

Depositulu principalu alu producătorulu

B. Fragner,

Farmacia „Zum schwarzen Adler“ Prag 205—3.

In **Budapesta**: la farmacia I. von Török.

Tote farmaciile din **Brașov**, precum si tote farmaciile mai mari din monarhia Austro-ungara au depositu din acestu balsamu de viața.

Totu de acolo se pote avea:

Alifia de casa universală de Praga

(Prager Universal-Haussalbe)

unu medicamentu siguru si prin mii de scrisori de mulțămire recunoscutu in contra tuturor inflamațiunilor, răniloru si umflăturilor.

Acesta se intrebuinteaza cu succesu siguru la inflamațiuni, la stagnatiunea laptelui si intărirea țiteloru cu ocaziunea fuțercării copilulu, la abscese, ulcere, pustule cu puroiu, carbuncule; copturi la unghie, la panariții ulceratiuni la degete, la intărituri, umflături, tumorea glanduleloru limfatice, lipume etc. — Tote inflamațiunile, umflături, intărituri se vindecă in timpul celu mai scurtu; la casuri iuse, unde s'a formatu deja puroulu, absorbe buba si o vindecă in timpul celu mai scurtu fara dureri.

In cutiore a 25 si 35 cr.

Fiți atenți!

De-ore-ce alifia de casa universală de Praga se iriteză forte desu, facu pe fia-cine atentu, ca singuru numai la mine se preparază dupa receta originală. Acesta este nu-

mai atunof veritabilă, decă cutiur-le din me au galbinu, in cari se pune, suntu infășurate in hărtia roșia pe care se află tipărită in 9 limbi esplanatiunea cum se se intrebuinteaza, impachetate si in cartone vinete, — cari suntu provădute cu marca fabricii de mai susu.

Balsamū pentru auđu.

(Gehör-Balsam)

Celu mai probatu si prin multe încercări celu mai temeinicu medicamentu pentru vindecarea auđulu greu si spre redobândirea auđulu perdutu. **1 Flacon 1 fl.**

Anunciuri
(insertiuni si reclame)
Suntu a se adresa subscrisei administratiunii. In casulu publicării unui annciu mai mult de odată se face scădēmētū, care cresce cu câtă publicarea se face mai de multe-ori.
Administrațiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Apeducturi de casa
in modu esactu si probatu lucrute, scutite in contra inghetulu, efectuesce cu prețurile cele mai ieftine si cu garantiă, pe mai mulți ani
Gustavū Bielz,
Brașov, Strada Castelului Nr. 11.
(Burggasse)

O invenție escelentă este Tinctura-Zacherlin prin care se prăpădesou insectele forte repede si sigur, unde praful nu pote pătrunde.

Tinctura-Zacherlin stărpesce prăvila de păduchi de lemn, de pucei si păduchi ce s'au incubatu in crepături, scanduri s'au in blana animalelor. Intrebuintată cu prafulu Zacherlin impreună are succesul celu mai repede si durabilu contra tuturor soiurilor de insecte.

Tinctura Zacherlin se găsește de vëndare in sticle a 25 cr. seu 1 fl. v. a. in onoseutele deposite de Zacherlin.

Pentru intrebuintare practică este necesară tulumba anume construită a 1 fl. v. a.

Se afla de vëndare in Brașov: La Domnii I. L. et A. Hesshaimer, Heinrich Zinz, Dimitrie Eremias nepotii, Emilu Por, Karl Irk, Franz Kelemen farmacistu. Julius Müller, Carol Schuster farmacistu. Teutsch et Tartler, N. Grădinar, Eduard Kugler farmacistu, Carol Töfner, Jul. Hornung farmacistu, Heinrich G. Obert, Emilu Jekelius farmacistu, Victoru Roth farmacistu, Heinrich Wagner, Karl Harth Ioanu Dușoiu et Fiu, W. Wunsch, Fritz Grisberger, Heinr. Herrmann. — **In Făgărașu:** La Domnii Richard Klein farmacistu, M. A. Gräser, I. Iarosch Heinrich Schul. B. Nether, Jacob Fleisig. — **In Ciuculu mare:** La Domnii Iosif Hummer. — **In Cohalmu:** La Domnii Ernst Wolf, Sam. Nagelschmidts Erben, Eduard Victor Melas. — **In Șercaia:** La Domnii F. Schnell. — **In Zărnesti:** La Domnii Aurel Căteană farmacistu. — **In Rășnovu:** La Domnii Carl Fuhrmann.

Mai departe se află „ZACHERLIN“ de vëndare pretutindena, unde suntu placate espuse.

• Noutăți în stofe de lână! •

Cele mai noue stofe de lână Pepita nenumerate varietati, lațime indoita per metru 48, 65, 90 cr.
detto, 120 ctm. latu per metru fl. 1.65, 1.75, 1.90, 2.80 etc. calitate fină si bună.
Kangarn, lână curată 120 ctm. latu per metru fl. 1.25.
Diagonalu-Kangarnu, lână curată 120 ctm. latu per metru fl. 1.45, 1.85
Stofe-Crêpe cele mai moderne, colori elegante, lână curată, lațime indoita dela fl. 1.05 in susu.
Stofe de vară cele mai moderne, desinuri de gustu, 120 ctm. lațime per metru dela fl. 1.10 in susu.

Stofe de lână curată cele mai moderne, in tote desenurile si colorile psibile, lațime indoita per metru 52, 65, 80, 88, cr. fl. 1.5, 1.30, 1.60, 1.75, 2.—, 2.10, 2.60, 2.80 3 — etc. etc.
Loden de Insbruck veritabilu, in tote colorile, lână curată 120 ctm. latu per metru fl. 1.30.
Loden de Stiria, lână curată 130 ctm. latu per metru fl. 1.10
Surah; matase curată in tote colorile per metru 78 cr.
Pepita stofe, de mătasa dela fl. 1.25 in susu.
Mătăsărlu, forte frumoșe vërgate, compuse din colori splendide per meter fl. 2.30.
Pongis desinate, cu cele mai noue desenuri per metru 75 cr. fl. 1.20.

Mare asortimentu de cele mai noue stofe de haine cu ocazia conformației.
Prețuri forte ieftine.

Depositū de mărfuri.

D. LESSNER

Viena, VI., Mariahilferstrasse Nr. 83.

Suteran, Partere, Meranin si etagiu primu.

Levantine, in desenurile cele mai frumoșe per metru 19, 22, 26, 28, 30, 32 si 40 cr.
Atlasu satinu franțuzescu, forte exquisitu per meteru 40, 58 cr.
Monsseline franțuzescu, in desinuri splendide per metru 50, 55, 60 cr.

Batiste engl. a jour, per metru 35, 42, 55, 58, 65, 85, cr. etc.
Zephir-Crêpe, calitate engl. desinuri moderne, si colori frumoșe, se pote spăla fara a perde colorea, per metru 35, 46, 43, 52, 55, 65, 70, 72, 78 cr. etc.

Stofe de modă fine din sesonu trecutū cu prețuri forte scăđute.

Soliditate recunoscută.

Pentru provincie se trimetū gratisu si franco mostre si jurnale ilustrate.

• Noutăți în stofe de spălatu! •